

308235

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

VOL. I. చెన్న పట్టణము 1914 వం॥ ఆగస్టు నెల 20 వ తేది గురువారము. No. 124
సంపుటము ౧ } ఆనందనామ సంవత్సర శ్రావణ బహుళ శతతుర్థి ౧౪. } సంచిక ౧౨౪

ఆనందా ఫౌంటెన్ వేనా.
౧౪ వన్నె బంగారు నిబ్బు చేర్చబడియున్నది. పెద్దకొళాయి యున్నందువలన ఇంక చాలాపట్టును. విద్యార్థులు వేలకొలది కొనుచున్నారు. వలయువారలు కాలయాపనమును చేయకకొందురు గాక. ఇయ్యది వెతల్పు నిబ్బుతోగాని సన్ననిబ్బుతోగాని విక్రయింపవగును. వెల. రు. 1-12-0. క్రిందనాసియూను విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

కాగితములు రకములు
బ్రాంక్ కాగితములు, తెల్ల కాగితములు, కలర్ కాగితములు, మరయు అనేక స్టేషనరీ సామానులు పెనసలు పేనాలు, టైప్ రైటింగు కాగితములు, లెడ్జర్ కాగితములు, ఇవి అన్నియు దొరకును. వలయువారలు క్రింద అడ్రెస్సునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

ఆర్ వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ
ఆనందా ముద్రాలయము.
బ్రాడ్వే, మదరాస్.

ఓటో మోహిని
“ఓటో, ఓటో” అని ముందు పేరు పెట్టుకొని పునఃపాలన అత్తరులు బయలుదేరిరి. మా ఓటో మోహిని యను అత్తరు మెట్టుమెట్టు బయలుదేరి ప్రఖ్యాతిని గడించినతరువాత పులినిజూచి నక్క వాటి పెట్టుకొనినట్లు ఈవెడ్జ అత్తరులు బయలుదేరి బహుముఖ పాదీ చేయుచున్నవి. కాబట్టి ఓటో అను పేరు ముందు పెట్టుకొనినంత మాత్రాన ఆయత్తరులను గొని మోసపోకుడు. ఓటో మోహినిని మాత్రమే చూచికొనటవలన మీసాము వృథకాదు. ఓటో మోహినియొక్క విశేషము లివి.
(1) ఓటో మోహిని :—ఒక సారి ఒట్టలమీద రాచుకొనినతరువాత నాలుగు రోజులవరకు వాసనపోదు. పోవునది రుజువుచేసినవారికి 100 రూపుల బహుమతి యిచ్చెదము.
(2) ఓటో మోహినిని రాచుకొనిన తోడనే చుట్టుప్రక్క యందెయు ఘుమఘుమ సువాసతో నిండియుండును ఒక ఫుల్వోద్యాన కనదున్నందున్నట్లుండును.
(3) ఓటో మోహినికి ఆ సేతుంది మహాగాజులు, రాజులు, జమీందారులు, శ్రీమంతులు, వక్సీస్ సాధారణులు సయితము అడుగిది కంసలకొని యోగ్యతాపత్రముల నిచ్చియున్నారు.
(4) మైసూరు ప్రదర్శనములోను, ఇండో-చోటులలోను బంగారు పతకములు దాని ప్రాశస్త్యమునకయి ఒసంగిరి.
(5) ఓటో మోహిని వారు ఈ అత్తరు పాగుగలేదని రుజువు చేసినవారికి 100 రూపుల యిచ్చెదమని ఘంటాపదముగ జెప్ప సాహసించుచున్నారుగాని పోలిక అత్తరులను సృష్టించి మోసముచేయువారు నోరు మెదల్చలేకయున్నారు. ఈబుద్ధు ప్రతిదినము వందలవందలు ఎగిరిపోవుచున్నవి. ఏ వెండ్లియోలోను ఇవే. ఏ నాటకములలోను ఇవే. ఎచ్చటను ఇవే. ఓటో మోహినిని స్తాపనల బుడ్డి 1-కి 2-0-0. 1-ద్రాం బుడ్డి 0-12-0. ఓటో మోహిని సెంటెండుకార్డు డజన్ 1-కి 0-12-0 (ఈకార్డు 12 తక్కువగా పంపబడవు.)
అన్ని చోటులలోను ఏదెట్లు కావలయును. వర్తకులకు స్వేచ్ఛలులేట్లు యివ్వబడును.
సోలు ఏదెట్లు:—జా భగవాన్ దాస్ చున్నీలాలు అందు కంపెనీ, 177 వైనాబహారు రోడ్, మదరాసు.

డి న ప త్రి క్.
ప్రతిరోము 10 పుటల విషయ ముండును.
చందా సమకూరూ. 12-0-0 3 మాసములకు రూ. 3-4-0
6 మాసములకు ,, 6-4-0 1 మాసములకు ,, 1-2-0

క్రొమప్టన్ ఇంజనీరింగు
కంపెనీ, మదరాసు.
ప్రింటింగు ప్రెస్సులు,
రయిసు మిల్లులు,
పిండి మిల్లులు,
నీరుతోడు యంత్రములు,

మొదలగు వాటిని నిర్మించి అమ్మినవల గాని, గ్యాసువలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యుత్ శక్తి (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలన గాని, నడపింపవలయు ననువారు
ఎస్సి మేటులకు, స్కీ-ములకు
మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది
మానడ్జ ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, ఇంజనలు యింజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు.
మేము ఎంగల్ బస్టు లూబ్రికేటింగు ఆయిలు లకు ఏజెంట్లము.
చిరునామా:—

నెం 7, ఆర్మీనియన్ స్ట్రీట్, మదరాసు.
The Crompton Engineering Co.,
7, Armenian Street, MADRAS.

అమృతంజనము
అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
ప్రతివారము వేలకొలది విక్రయము.
సీసా 1-కి 0-8-0 లాజులు మాత్రమే
తలమెప్పుల మామూలు. నాయువుపోల్ల బావును
పార్శ్వపుమెప్పుల బావిచోటును. పొట్లపోగొట్టును
వనమూలికలచి పొంపూ దళదాంబు
తయారుచేయుటను మంచిమందు.
శుభానందగీతియుండును.
దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నారు.
శంకరాచార్యీ చూచికొనిన మోసము గలుగదు

THE MASTERPIECE OF
GEORGE W. M. REYNOLDS.
Printed in bold types on Superior Glazed Paper.

The repeated wishes of many a lover of best modern fiction, both Indian and European, from several parts of India, Burma and Ceylon, have induced us to undertake presenting in near attractive volumes, printed on superior glazed paper in lead and beautiful type the following famous works of our immortal Reynolds.
The Faust, a Romance in two volumes. Each volume As. 12. Postage As. 2.
The Soldier's Wife. In two volumes. Each volume As. 10. Postage As. 2.
The first volume of each novel is ready for sale and the second is in print and will be sent soon to the purchasers of the first.

Superior Watch Co.,
Post Box 167, (A) Madras. E

చిరునామా:—ఆంధ్రప్రత్తికాకార్యాలయము, పోస్టుబాక్స్ నెం. 212, మదరాసు

అనుభూత్యాయుక్తేంద నిలయమువారి
యాషఢములు.

1. స్వతంత్రము. (గారంటీ) ఎన్ని సంవత్సరములనుండియైనను, వాతమువలనగాని, మరియేరంగమువలనగాని ముణిగిపోయిన కార్లుగాని, చేతులుగాని, రెండుమాడులు ద్వుపయోగించిన యధాస్థితిలోనికి వచ్చును. అనేకమందికి బాగుపడినది. వెల బుడ్డి 1-కి రు 4-0-0.
  2. గంధక భస్మము. ఇదివర కెన్నడు నెవ్వరిచేలేదు తయారు చేయబడలేదు. చాల విచారణవైది కనిపెట్టబడినది. కుష్ఠ ననున, కడుపుకొప్పలనును, దీనివంటిమందులేదు. వెల తు 1-కి 1-0-0
  3. ప్రణవాళిని. (పలాశ్రి) ఎట్టి యసాధ్యముగు పుండ్లను నవలీలగా మాపును. వెల దబ్బి 1-కి 0-8-0
  4. గంధక వారికేళము. ఇది మూడుపూతిలలో నెట్టికట్టినది, చిగు మును, రూపుమాపును. వెల దబ్బి 1-కి 0-4-0
  5. స్వదేశి కాపి పొడుము. ఇది పలువిధములగు మూలికలచే తయారుచేయబడినది. ధాతుపుష్టికిని, వైత్యకాంతికిని మి క్కిలి యుపయుక్తము. వెల దబ్బి 1-కి 0-6-0.
- టి. పి. శ్రీనివాసాచార్యులు. అంతు, సర్వే.
అనుభూత్యాయుక్తేందనిలయం, శ్రీరామశిర్డ విశాఖపట్టణం.

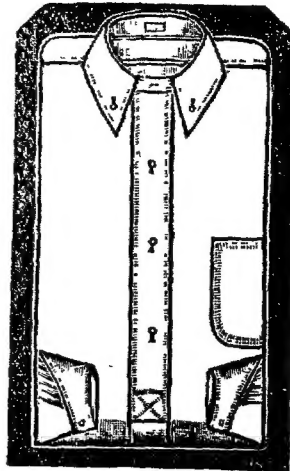
కుచ్చీలు, మంచములు, బీరువలు.

మావద్ద మియింటి నలంకరించు సామానులన్నియు నులభక్రయమునకు దొరకును. చెన్నపట్టణములో మాకంటే చవుకగా నమ్మువారు లేరు.

మడత కుచ్చీ	1-కి	1-2-0
కాక్ వన్ కుచ్చీ సాధా	"	2-2-0
డిటో చేతులుగలది	"	3-12-0
ఇనుపమడతి మంచము కాక్ వన్ గలది సింగిల్		10-0-0
డిటో స్ప్రింగుది		13-8-0
మృతకం స్ప్రింగు		12-0-0
స్ప్రింగుతో టాపు సయితముగల ఇనుపమంచము (సింగిల్)		16-8-0
బీరువలు 3x4 అడుగులు		17-0-0
డిటో 5x8 1/2 28-0-0	డిటో మేలురకం	30-0-0
పడకకుచ్చీ అనే సోఫా కుచ్చీ కేముది		8-8-0
కాటలాగులో అనేక సామానులు గలవు. వ్రాసిన వారికి పంపెదము.		

పి. ఎస్. పొన్ను స్వామి పిల్లె అందుసన్
కానికల్ శుకన్య 41/42 నాటక బాగుబడి, మదరాసు

టిఫ్ట్ వర్క్సు.

మొదటికము టిఫ్ట్ వర్క్సులు
డబ్బె 1-కి రు. 13-8-0
రెండవకముది ,, 12-0-0
సాధారణరకముది 10-8-0
ఇంగ్లీషు రంగులుగల
వర్క్సులు 1-కి రు. 2-4-0
ప్రొయ్య న ప్పుడు
మీసెడ్స్ టిఫ్ట్ వర్క్సుల
యెంతో, చొమర్ల ప్పుడు
అంగుళముల వ్రాయు
నలయును.

మీ యూరికి దగ్గరనున్న లైట్ టేషను పేరు వ్రాయుడు.
లండను ప్రెండుగు కంపెనీ,
87/88 రత్న బజారువీధి, మద్రాసు.
LONDON TRADING CO
37/38 Rattan Bazar Road, Madras.

కలరాకు నిర్దోషధము

౧౦౦-కీ-౯౯-గుణము.

తప్పకయేదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణమును స్థిరముగను
వుంచును.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-౧ 0-12-0. మాత్రమే.
విషూచి సంజీవిని - మా-౧౨

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గరరైలుస్టేషనును దెలుపవలెను.

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ. వి. యస్. ఏ. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి. మదరాస్.

శ్రీనివాసాచార్యులు
పండిట్, మదరాస్.

వనోపధి సారసపర్వితా.

ఇది దేహమునందొబ్బట్టు నెత్తురుగడ్డలను వరియ నుకల చర్మరొగములను బాగుజేయును.
కీళ్ళపొట్టు, పాతవాయుపుపొట్టు, రసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరొగములను దీనివలన
నయముగును. ఇది చర్మమునకు కాంతిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును
శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు
వాచన తోడనే శరీరమంత బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్. ౧౪౪. ఫనసవాడి. నం. ౨. బొంబాయి
Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోమోటార్ బహార్ (రిజిస్టర్)

అనుప్రాప్త్యయల కుద్దేశింపబడిన ఆత్మ రుపయోగింపవలయును.
మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడన
యందునది, కొన్ని ఏర్పరచబడిన పుష్పములనుండి మాత్రమే
తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్యసారము చేర్చబడ
లేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని
బొట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపుష్పలతోట
లోనే గూర్చునట్లుండును. ఈ ఆద్యుత్తమైన. వేయిరకముల
పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మరు యొక్క సువాసనసభవిం
చుటకయి ఆటోమోటార్ బహార్ యివ్వవని మీదగ్గరినన్న
సాఫుకీమరు నడుగవలయును వారితావున లేదని మాకు వ్రా
యుడు. చిన్నబుడ్డి బిలుర 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,
కీ బొమ్మ ఆత్మరుగల కెద్దసయిబుడ్డి 2 0-0 ఈ ఆత్మరులో
మరగ బెట్టబడి ఘుమఘుమ లాడుచుండు కార్డులు డబ్బె 1 కి
0-10-0. పి. పి. ఖర్చుకొనువారును భరించవలయును.
సోలు ఎజెంటులు-ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్
కంపెనీ కంపెనీ, 155 జామా మసీదు, బొంబాయి.
రుదా సు ఏజెంటు:- మెహత పురుషోత్తం మూవీ
సెం 2కి, చై నాబజారు రోడ్డు, ప్రవరు బజారు సమీపం మదరాసు

సర్వ జీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సంజీవివంటి ఒక వనమూలిక. ఇదియే మన పూర్వి
కుల ఆతిథ్యాస్యపు బౌధధము. దీనిప్రభావము కనుగొన
వలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చు
కొనిన కొన్ని విమిలములలో దానిప్రభావము కనపడును. నల్లలను
కత్తయి పోగొట్టుటకు యంతకుమించినది లేదు. జక్కెంద్రియ
దుర్బినియోగముచేతను మూత్రద్వారములులకు సంధివించెడి
అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును
శుభ్రపఱచి శరములకు పటుత్వమును దేహమునకు బలమును
కాంతియు నిచ్చును. 2౧ విధములగు సేహములను మొదలంట
నాళనము చేయుటలో సంజీవివంటిది "సర్వజీవన్" ఇది
శ్రీలు, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరును సుఖసా
గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల కృద్ధాభ్యము నకంచి
మిగుల బలమును ఆయుష్వృద్ధియుకలుగును.
వెల టిన్ను 1-కి 2-6-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ప్రావెనర్ జి. యస్. నాయుడు,
(13-5-14) కలియుగభీమ.
16 కృష్ణపు మొకలివీధి, తిరువల్లిక్కేళ మదరాసు.

ఉత్తరరామచరిత. ౦-౭-౦
అభినవమోహనము. ౦-౬-౬
ఈరెండును మనోహరములయిన నాటకములు.
ద్వివేది, బ్రహ్మసంధికాశ్రీ.
తురి-గో వావరిజిల్లా

విశ్వనిఘంటువు. (సటికము.)
డెమ్మి 1 పుటలు 520, శ్లోకములు 2250,
వెల 2-8-0 పోస్టేజివేరు.
అడ్రెసు. జి. శర్మ. కోటిపల్లి, గోదావరిజిల్లా.

పొగయోడల రాకపోకలు.

చెన్నై పురిసాక్షాత్రయమునం దున్నవి.

1914 సం॥ ఆగష్టు నెల 20-వ తేది

ప్రీత్యుక్తము.	బయలుదేరిన స్థలము.	తేది.	పోయెడి స్థలము.	తేది.
సి. రోబర్టున్	బొంబాయి.	4 ఆగష్టు	—	—
సిటి ఆఫ్ మద్రాస్	కాకినాడ	9	లండను	—
ఎక్స్ మా	రంగూను	10	—	—
లంక	రంగూను	17	రంగూను	19

రానున్నవి.

మొనుండా	లివర్ పూలు	ఆగష్టు	కలకత్తా	ఆగష్టు
హాలివెల్	లండను	18	కలకత్తా	18
టూరోబా	స్రైటు	19	స్రైటు	20
మహేష్	లండను	24	కలకత్తా	25
అంలాటి	కలకత్తా	5 సెప్టెం	స్రైటు	5 సెప్టెం

ఈ తేదీలలో కొంచెము మార్పుండును.

వాతావరణ నిధి

1914 సం॥ ఆగష్టు నెల 20-వ తేది

ప్రదేశములు.	ప్రతిదినమున 20 తేదీకి ఉపయోగపడే వాతావరణము	కడచిన 24 గంటలలో నీడను ఉష్ణోగ్రత.		వర్ష పాతము.		
		తే॥	తే॥	గత 24 గంటలలో	తే॥	తే॥
కోలాలపురము	29.601	84.2	80.8	...	32.17	20.43
వాతేరు	29.638	84.5	80.0	...	18.24	15.83
కాకినాడ	29.663	82.0	77.5	0.04	23.71	15.14
బందరు	29.689	79.2	74.7	2.25	15.94	16.68
గుంటూరు	...	91.7	...	0.03	15.71	...
నెల్లూరు	29.621	79.3	76.1	0.06	10.77	6.97
మద్రాసు	29.734	81.9	75.0	0.02	14.17	10.47
కడలూరు	29.764	77.9	76.6	1.20	13.13	8.85
నాగపట్టణము	29.775	80.7	76.9	0.22	5.88	8.04
కొలంబా	29.861	78.9	75.5	...	33.65	35.81
తిరువనంతపురము	29.860	76.3	72.8	...	41.31	35.85
కొచ్చి	29.866	79.0	72.7	0.15	72.89	75.79
కల్లికోట	29.850	75.8	72.1	0.84	87.59	88.14
మంగుళూరు	29.856	76.4	71.4	1.81	14.47	97.07
బొంబాయి	29.765	83.9	77.8	0.47	58.15	53.75
హైదరాబాదు	29.696	78.4	71.0	0.03	27.82	16.35
అనంతపురము	...	79.0	70.6	...	10.17	7.95
బళ్లారి	29.773	85.0	73.2	1.45	5.59	8.08
కర్నూలు	29.761	81.5	74.0	0.09	14.73	13.26
కడప	29.783	83.1	74.8	0.57	14.29	12.68
తెంగుళూరు	29.817	73.3	65.1	0.67	16.47	15.85
కొడెకనాల	22.744	57.8	52.1	0.09	25.80	25.21
ఉదకమండలము	22.982	58.9	50.9	0.23	24.13	24.61
కోయంబూరు	29.815	82.3	69.3	...	3.44	3.55
నెల్లూరు	29.763	86.2	75.8	0.31	12.67	12.79
సేలము	29.787	86.7	72.4	0.76	13.94	15.24
తిరుచనాపల్లి	29.806	90.4	76.2	...	4.61	4.61
పుదుకోట	29.804	97.4	77.6	8.15	7.99	7.99
మధుర	29.814	97.7	75.4	8.88	8.67	10.90
తిరునల్వేలి	...	...	...	...	0.98	5.52

బంగారాభాముయొక్క వైద్యులభాగమున వాయు భారము తగ్గుచున్నది. ఈతగ్గుదల క్రమముగా తుపాన్ క్రింద దిగుచున్నది. సర్కారులలో తిప్పి మిగిలినవోట్ల పవనముగా దిప్పలు వీచుచున్నవి. ఉత్తరమున గాఢపూత్రీన మధికముగా నున్నది. తూర్పుతీరమున మధ్యమోష్ణపరిమాణము తగ్గియున్నది. మైసూరులో అధికముగానున్నది. ఇచ్చివోట్ల మార్పులేదు. రాత్రియందును, పగటియందును, వేడిమి సామాన్యముగా నున్నది. దత్తమండలములలో వాయువునందు తేమ అధికము గానున్నది. మబ్బులు హెచ్చుచున్నవి. ఆకాశము కారుమబ్బులతో నున్నది. వర్షము సన్ననిగలదు. ఉత్తరప్రాంతముల వర్షము హెచ్చుగలదు. సెప్టెంబరు 1-45 అంగుళముల వర్షము బర్మాలో వరిసినది.

మార్గము:—రాజధానిలో చాలవోట్ల వర్షము కురియును.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్న

కృష్ణవరదలు.

ఈ విషయమై మాపత్రికా ముఖమున చాలవఱకు చర్చింప బడినది. వ్రాసిన సంగతులేతిరిగి వ్రాయబడుచున్నవి. కావున తేనాలి, లేపల్లి, దివి తాలూకాలలో నాయగ్రామము లకు వరదవలన గలిగిన నష్టముయొక్క వివరములు మాత్రమే లేఖలు లేలియజేయ వేడుచున్నాను. ఈ క్రిందిసంగతులు జ్ఞప్తియందుంచుకొనుట మేలు.

- (1) గ్రామములో ఎన్నియిండ్లు కలవు? ఇందెన్ని పూర్తిగా పడినవి? ఎన్ని సగముపడినవి?
- (2) గ్రామముయొక్క మొత్తపు నేవ్యమెంత? ఇందెన్ని యెకరముల మాగాని పొడైనది? ఎన్ని యెకరముల మెదక పోయినది? పొడైన పొలములకు చెల్లించ వలసిన శిస్తుయెంత?
- (3) ఎన్ని పశువులు గ్రామములో గలవు? ఇందెన్ని చనిపోయినవి. ముందు చేత ఆధారము లేమి?
- (4) దొరతనమువారి ఉద్యోగములుగాని ఇతరులుగాని ఏమైన సహాయము చేసినారా దాని వివరము.
- (5) గ్రామముల కిప్పుడు కావలసిన సహాయమేమి?
- (6) వరదలు వచ్చుటకు కారణము, వాని నివారణ మార్గములు.

ప్రతి గ్రామమునుండియు నీప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాసి పంపుట యుక్తము. నిరాలో స్పష్టముగా వ్రాయవలయును. దీనివలన దొరతనమువారికి ప్రజలయొక్క కష్టములు సరిగా తెలియగలవు. — ప్రతికాధిపతి.

రాయిపురము.

గుంటూరు కలెక్టరువారి కొకవిన్నపము.

ఈనెల 12 వ తేది ఆంధ్రపత్రికలో వింజమూరి భావ నాచార్యులుగారు రాయపేటనుగురించి వాసి న వ్యాసమును చూచితిని. ఈ వీడరయతుల కష్టములను శ్రద్ధతో విచారించి తమ పత్రికాముఖమున ప్రచురపరచినందులకు శ్రీ భావనా చార్యులుగారికి నాకృతజ్ఞతా పూర్వకమందనము లిచ్చింపుచున్నాను. వ్రాపట్టతాలూకా ఈ పూర్వపాలెమునకు 2 మైళ్లకు లోగా డి, పి, డబ్లియు, వారిచే త్రవ్వించబడినమురుగు కాలువ రొంపేరు ద్రయను ఉన్నది. దీనికి పడమరగా 16000 గుంపాలు ల్యాండు వివిధ్యాచెల్లుచున్న వాద అనే బేచిరాక గ్రామముకలదు. ఈవాదయాత్ర మగాణిపాలము ఆయియున్నది. ఈవాదపాలము చుట్టుపట్ల గ్రామములకు 2, 3, 4, మైళ్ల దూరములో ఉన్నది. అందువలన నీయితులు చాలప్రయాసపడి ఈపాలమును సాగుచేసి కొనుచున్నారు. ఈవాదలో యెకరమునకు పుట్టెనును, నింక నధికముగనుపండెడు భూములు ఉన్నప్పటికిని రయతువొట్టిడి లేనందువలనను, సకాలములో నీరు సప్తముకానందువలనను, ఈభూములు చాలతక్కువపంట పండుచుండును. ఎరువునై రాలు పాలములలో వేసికొనుటకు గూడ చాల దూరమునండి చేర్చవలసినందున పీలుగాక ఊరు కుండవలసి వచ్చుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో ఈపాలమునకుద్గరలో గ్రామము కట్టినదనియు గ్రామము లేకపోయినయెడల ఈ భూములస్థితి మరింత చెడిపోవునని చాలకాలమునండి రయతులకు సరికల్పము కలిగే యున్నది. ఉన్నను చిరకాలముగా కాపురముచేయుచున్న చుట్టుపట్ల గ్రామములను కడలి నెట్టలేక, కాపురముగడుపుదు, కొంతకాలముక్రిందట, నీయితులే గ్రామమును కట్టదలచి అధికారాలకు మనవిచేసికొనిరి. ఆప్రయత్నమును, పట్టుదలతో చేయించున అంతటితో ఆగిపోయినది.

ఇప్పటికి ఘమారు నాలుగు సంవత్సరముల క్రిందట చేపల్లెతాలూకా కాశీపాలెపు నివాసియు తుత్రియనులగ్గు దును ఆయన వండు నరసరాజు, యీ గ్రామమునకువచ్చి బంజరు భూములను నీటిమంజూరు పొందిసాగుచేసి కొనుచుండి, ఒక సంవత్సరము క్రిందట కొందరుహితులనుప్రోత్సాహపూర్వకమునకు కాళివరకు, తూర్పునైపున, నున్న, 'మరు' అనే మెరక ప్రదేశమువలన రాయచోరవారి అంగీకారము అయినదనినమ్మి ప్రథమములో 200 పూరియిండ్లు కట్టినారు. ఈగ్రామమునకు ప్రస్తుతిపు జిల్లా కలెక్టరుగారైన జే. యన్. రాయచోరవారిపేరు పెట్టిరాయపురము అనిపిలుచుచున్నారు ఈగ్రామములో ఇల్లుకట్టుకొని ఉండువారికి ఆయిదు పెంట్ల సలము యింటికిని. ఆయిదు యెకరముల గామి జీవనముకును గవన్న మెంటువారు శాశ్వతముగ పట్టాక యిచ్చెదనని దండు నరసరాజు వేసివాడుక యీజిల్లాలోనే, క యిరెజిల్లాలకు కూడ తెలిసినందున నెల్లూరు, కృష్ణా, గోదావరి, జిల్లాలనుండి యు నీజిల్లా అన్ని తాలూకాలనుండియు జుగ్గులు విఫరీతముగా

వచ్చి యీరాయపురములో 1620 యిండ్లు కట్టినారు. అప్పుటి తహసీల్దారుగారైన వి. హనుమంతరావు పంతులుగారు నరసరాజు వరాలవల్ల స్టేటు మెంట్లు, తీసికొని వెళ్లి నారట ఈగ్రామము కట్టిన బంజరుభూమి కీసంవత్సరం జమాబందీలో ఒంటితీర్చి స్టేటువిధించినారు. దూరదేశములనుంచి వచ్చినవారిలో కొందరు బొత్తిగా నిరుపేదలవుటవలనను, నిక్కడనే ఉండి జీవించుటకు ఆధారము లేనందువలను తిరిగి స్వగ్రామము లకు వెళ్లి యిప్పటికినిమంజూరుచేయించి నుండవలెనను న దేశము దోవచ్చుచు పోవుచు నేడున్నారు. తక్కినవారికి ఈగ్రామము లోనే స్థిరముగానున్నారు. ఇట్లుండగా అధికారులు ఆసగ్రహించి మంజూరు యిచ్చెదరను నుద్దేశముతో బహుకష్టముల కొద్ది నిరీక్షించుచున్న వీరలను ఇండ్లుభారీచేసి లేచిపొందని ఉత్తేజ్విచ్చినట్లు తెలియుచున్నది. ఈయుత్తేజు చేయుట న్యాయమే. విద్యాగంధములేని యీ వీడరయతులు నరసరాజు చెప్పినమాటల నమ్మియో లేక యాయనకు మడిభుజముగా నుండి ప్రోత్సాహపరచి చేయించిన మరికొందరు బుద్ధిమంతులు చెప్పినమాటలను నమ్మియో, నెల్లూరుజిల్లానుంచి వచ్చి యిప్పటి వరకు నిలిచియుండి గ్రామముభూయపతి జీవనాధారము నేర్పరచెదరను నభిలాషతోనున్న వీరీ యుత్తర్యసంగతి తెలిసి నప్పటినుండియు పట్టులకలె అట్లాడుచున్నారు. ఈవాద గ్రామములోనున్న బంజరుభూములను నీటి మంజూరుపొంది యిదివరకు మురుగునీటితో సాగుచేసికొను చున్నారు. ఈ సంవత్సరం మురుగునీటికిగూడ మంజూరుయిచ్చి యుండలేదు. గవన్న మెంటువారు నీటిమంజూరు యిచ్చినయెడల సాగుచేసి కొని ఒకపూట గంజియోనను త్రాగి జీవించగలరు. వీరిని ప్రవేశ పెట్టిన దండునరసరాజు తన స్వగ్రామమువెళ్లి తిరిగిరాక మొగము తిప్పించినాడు. ఈ నిరుపేదలు అన్ని విధముల కష్టములపాలైనారు. ప్రథమమున ఉత్తర్యలేకయే గ్రామముకట్టి నారని కోడము అధికారులకు ఉన్నను వానిభరీతము అనుభవించవలసినదని దండు నరసరాజుగాని, ఇప్పుటికినినిలిచి గ్రామమును అభివృద్ధిచేయదలచిన ఏజెంట్ల అప్పలకాజు కన్రాలు మాత్రము కాదు. ఇప్పుడింతమంది వీడరయతులను ఇండ్లుభారీ చేసిలేచిపొందని చెప్పుటకుండు సదరు నెంబులలో ఈభాగమును గ్రామ కంఠముగా మార్చి వీరకు మంజూరు యిచ్చిన యెడల జ్యోతిర్లనాథరాయి గాంపేరు ఆంధ్రలోకమున శాశ్వతముగా నిలుచును. ఈగ్రామములో పాలయమును కట్టించుటకును చెరువుత్రవ్వించుటకును దాతలవలన వ్యాప్తములు కాబడియు న్నవి. అధికారుల అంగీకారము వ్రాశిమూలముగా పుచ్చుకొని లోపముతప్ప గ్రామనిర్మాణమునకు ఉండవలసిన అన్ని పదతులతోను ఈగ్రామము కట్టబడినది. ఈప్రదేశము నర్కారు బంజరుభూమిగాని రయతాధీనములోలేదు. దీనికి ప్రక్కన భూములు ఆక్రమించుకొనిన శాశ్వతక ఆక్రీవానకాక డి మాకు అక్కరలేదనియు గ్రామాభివృద్ధి చేసికొనవలసినదియు చెప్పియిచ్చిన ఉత్తరమును కిటీపకతో కలెక్టరువారియొద్ద యెంట్ల అప్పలకాజు దాఖలే చేసికొనినట్లు తెలియుచున్నది. ఈగ్రామము నిల్లుటకు నిలిచి యిబ్బందులేనియులేవు. కాంత స్వభావులును ఉదాత్తులగువానిను ఆయన రాయచోర గారు చాల కాలమునుంచి ఆంధ్రదేశములో ఉద్యోగముచేయుచు నెక్కువ కీర్తిని సంపాదించినారు. పరోపకారులకు రాయి చోరవా వీరిరుపేదలయందు పరిపూర్ణ కల్యాణముంచి గ్రామమును భూయస్కరము 300-0 లకు వైగానవున్న బంజరుభూమి నీగీ సీకు జీవనాధారముగా నేర్పరచలేని పలువిధముల ప్రోత్సహించుచున్నాము. ఎప్పుడును గ్రామంలేనిచోట మాత్రముగా గ్రామం యేర్పాటు చేసినందుకు శాశ్వత కీర్తిని పొందినవారగుచును. — ఒక విశేషము.

ఆంధ్రనాటకరంగ సలములు.

భట్టిప్రోలు రామలింగయ్యగారి కిట్లు వ్రాయుచున్నాను:— ఆంధ్రపత్రిక 1914 ఉగాది సంచికలో శ్రీ సాద కామేశ్వరరావుగారు ఆంధ్రనాటకరంగ సలముల విషయమును నెన్దవ్యాసమున వ్రాసిరి. దీనిలో చాలా హంకములు వారు తెలిపియుండెరి. ఇందుకు ఈ హంకములో ప్రవేశం ఉన్న వారుగాని ఈ విషయందు అభిమానులగు వారుగాని వారు విఫలముగా తెలియజేసిన సంగతులకు ఆనందించవలసినదే. కాని ఒక్క ముఖ్యమయిన సంగతిమాత్రం వారు వికారణం చేతతో వ్రాయలేరి. కరణం వ్యాసము ఇంకొక ప్రముఖుడనై నవో లేక పొరపాటుననో వదలిఉండును. ఇంకొక పాత్రు చేతనే జనసామాన్యమునకు, ముఖ్యముగా ఆంధ్రనాటక లోకమునకు, దాని ప్రోత్సాహకులకు ఈ దిగువవారు వదిలేసిన

ముఖ్యమంత్రి హంకము వ్రాసెదను. ముఖ్యమంత్రిగా మన తెలుగు దేశములో ప్రదర్శించబడే నాటకములన్ని త్రీలు పురుష వేషములు రెండు పురుషులవలననే ప్రదర్శించబడుచున్నవి. దీనికి కారణం లేకపోలేదు.

మన భరత యంత్రము లో త్రీలకు స్వాతంత్ర్యమే పూజ్యమవుటవలన మంచి సంచారత్రీలుగాని నృత్యగానములే కులవృత్తిగాని ఇతరత్రీలుగాని, ఈ ప్రస్తావనములనున్న రంగస్థలవిద్య ఆధ్వర్యమునకు వీలులేదు. ము. కామేశ్వరరావుగారు ఉదహరించినట్లు బహిరంగతమమునంచి బయలుదేరిన సురభినాటకసమాజములు మరెక్కడ రెండు అనగా బహిరంగ జిల్లా సభాద్రావ్య గ్రామకాపురస్థల నాటకసమాజములవలననే నెలకొన్నంతవరకు త్రీలు త్రీ భాగములు, పురుషులు పురుషభాగములు ప్రదర్శించు సమాజములు మన తెలుగు దేశములలో లేనేలేదని చెప్పవచ్చును. ఈ కారణమువలననే, మనదేశపు నాటకరంగములు ఎంతసోమ్య వ్యయపర్చి కావలసిన హంకముల వచ్చుచున్నప్పటికి ఎంతవరకు రుచిని ఆకర్షించవలెనో అంతవరకు ఉండవు. ఇదియే మనదేశములో నాటకములకు కచ్చిన దురవస్థ అని చెప్పవచ్చును. ఈ విషయములలో మన సోమర దేశస్థులయిన వర్గములు ఎంతవృద్ధి గాంచిరో కొంత విచారించుము. కలకత్తాలో స్థిరముగా ఏర్పడి నిరంతరం ప్రదర్శించు పండుచున్న కొన్ని నాటక సమాజముల ఆదర్శం వాచుకొని చూడుడు. కంగీయులచే సమర్థించుడు మినర్వాధ్యైటర్, ప్రోక్యెటర్, కొరంటియన్ థ్యైటర్, నేషనల్ థ్యైటర్ మొదలయిన నాటక రంగములను చూడుడు. వీటి అన్నిటిలోనూ, త్రీలు త్రీలవేషములు పురుషులు పురుష వేషముల వేసి ఆతిరమ్యముగా ప్రదర్శించెదరు. అనుదినము ఈ నాటకములు జరుగుచున్నప్పటికి నాటకాలయములు ప్రేక్షకులచే నిండి నిడికృతములు ఉండును. కొన్ని వేళల స్థలములేక అనేకులు నిరాశచెంది తిరిగి వెళ్ళినారు. ఒక్కొక్క ప్రదర్శనముకు రూ. 8000 ను 2500 లవరకు సంపాదించుచురని నేను వినియుంటిని. అయితే ఈ సమాజములలో ఆదే త్రీలు సంపాదించినాత్రము చెప్పటకు వీలులేదు. ఈ త్రీలందరు వారాంగకరే. వీరికి ఇంతసోమ్యవచ్చుటకు, ఇంత జనరంజకము కలుటకు కారణం ఆయాసమాజములలో కనుపడే త్రీలే యని ముమ్మాటికి చెప్పవచ్చును. వీరిలో, ముగిలచాల, సహోదనిచాల, కుముదసుందరచాల, జోత్నాభామిని, మొదలగు త్రీలు మిక్కిలి గానవిద్యావృత్తి విద్యాసంధ్యులని సాందర్భములని చెప్పవచ్చును. బందరులో ఈ మధ్య కొందరు త్రీలు అనగా వారాంగకర నాటకసమాజములు తలెత్తించిగాని, పయనం దేశపు సమాజములలో దేనినిపోల్చుటకు అవకాశములేదు. ఇక అయిరోపా ఆమెరికాదేశముల నాటకరంగముల విషయము విచారించుము. ఈ దేశములలో వేద్యావృత్తి చట్టరీత్యా హామెపడదుగాన వారి నాటకసమాజములలో చెడువృత్తిగల త్రీలు ప్రవేశించుటకు వీలులేదు. మిక్కిలి ఘరానా కుటుంబపుకన్యలు, పెంతుకేమ్ము థ్యైటర్లు. వాక్ మేజస్టీసు థ్యైటర్లు మొదలయిన సుప్రసిద్ధపు నాటకసమాజములలో చూడవచ్చును. మ. కామేశ్వరరావుగారు నూచించినట్లు ఈ దేశములలో పురుషులేమి త్రీలేమి నాటకపువిద్యలలో నిపుణత గాంచినవో మిక్కిలి గౌరవించబడుదురు. ఈ వాక్యములలో గానవిద్య నృత్యవిద్యలలో మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి, ఏజ్జాకలు గునో ఆ త్రీ కోటీశ్వరులు ప్రభువులు అని చెప్పబడే ఘనుల కుటుంబములలో వివాహముగాకలంత అద్భుతముగానా కల్గును. ఇక గూరపుతూర్పు అనగా జపానుదేశపు నాటకరంగములధృతి మరెన్నీ వింతగానుండును. ఈ దేశములలో యువాత్రేక్షత్రీలు అని కొందరున్నారు. వీరు మిక్కిలి సుందరులు. గాన విద్య నృత్య విద్యలలో అద్భుతీయులు. ఈ త్రీలు నాటకరంగములలో త్రీభాగములు ప్రదర్శించుదురు. ఒక్కొక్కప్పుడు వీరిగానము, సాందర్భము చూచి ప్రేక్షకులలో ప్రభువులు సహోదని వెండ్లాడి, వీరి కోర్కె తీర్చుచుండురు. అయితే ఇది సింధూహామనిన్ని గొప్పకుటుంబములకు ఇది ఒక కేసు అనిన్ని ఈ మధ్య అదేశములలో ఈ దళిత ఆపుటకు ప్రయత్నములు జరిగినవి. బహుశః కొద్ది కాలములో అయిరోపా ఆమెరికాలవలె ఈ యువాత్రీలకు బదులు రంగస్థలముల గొప్ప కుటుంబపు త్రీలతో నిండిపోవునని భావించుచున్నది.

ఇప్పుడు రంగస్థలము చూడగా ఈ నాటకపు విద్యలో మనదేశము, ముఖ్యముగా మనదేశీయ హిందూదేశము ఎంత వెనుకబడి ఉన్నదో చూడుడు. ము. కామేశ్వరరావుగారు సురభినాటక రంగ విస్తారత గవ్యము వస్తున్నదని, ఇందుకు

వారిలో విశేష మేమిలేదనిన్ని సందేహించిరి. ఇందుకు సందేహించుటకు ఏమున్నది. త్రీలు త్రీవేషము పురుషులు పురుష వేషము వేయుటయే దీనికి కారణము. పురుషులు త్రీవేషము ప్రదర్శించు ఏద్యోతమనదేశములో తప్ప ప్రపంచములో ఎక్కడను లేదు. అయిరోపాకు వెళ్ళిన మనహిందువులు మన నాటకరంగములను గురించి త్రీల వారితో ముచ్చటించి పురుషులు త్రీవేషము తాల్చురని చెప్పినప్పుడు వారు నమ్మరు సరేకదా, ఎంత ప్రయత్నించినను ఎన్ని వేషములు వేసినను పురుషులు త్రీలవలె ఎట్లు కనుపడెదరని వాదించెదరటం. మీ సమాజు గడ్డములు వపనం చేయుచు కొందరుని చెప్పినప్పుడు, కడుపులు బద్దలయ్యేట్లు విరగబడి నవ్వుచుంటు.

రేపల్లె యూనియన్.

ఒక విచిత్ర సంభాషణము.
రామయ్య: ఏమాయి రేపల్లె యూనియన్ మొంబరుభాగీ అయి చాలకాలమయినట్లుంది.
లక్ష్మయ్య: కారేదామరి; గడచిన నవంబరులోనే భాగీ అయినది కాబోలు!
రా:— అయితే పదిమాసములయినట్లుండే; తిరిగి ఎందుకపాయింతుమెంటు కారేదు?
ల:— మనకు యిప్పుడు నాక్ అఫీషియర్ వెసిడెంటు అయెను. వారు ముందు వెనుక బాగా ఆలోచించిగాని పనిచేయరు.
రా:— ఏమి? తిరిగివారిని ఆలోచించ వసనములేదు?
ల:— అవును, ఇచ్చట మావూల్లో పెద్దమనుష్యులకు కోపం రాకుండా యుండవలెను. అక్కడ గవర్న మెంటువారి అనుగ్రహము సంపాదించు కొనవలెనుగా!
రా:— ఎవరికి నే ఏమిపట్టినది మావూల్లో వాకి?
ల:— అనగా గొల్లపూడి వెంకటసుబ్బయ్యగారు చిట్టి వెంకట కన్యకా ప్రసాదంగారు హేమా హేమిలు మొంబరు. వారి సరసము కూర్చునేవారు తిరిగివారుగా నుండ నక్కరలేదా?
రా:— నీదంతా తమాషా; గవర్న మెంటువారి అభిప్రాయ ప్రకారము నాన్ బ్రాహ్మణును వెదకుమంటే ఏమో చెప్పరావు.
ల:— అయితే ఇప్పుడు యూనియన్ లో అంతా బ్రాహ్మణుల ఏమిటి? ఇద్దరేకా?
రా:— అధికస్య అధికంఫలం. నాక్ బ్రాహ్మణున్న ఎక్కువ అయితే ఎక్కువ చెప్పా.
ల:— ఈ మధ్య వెట్టివాడు యూనియన్ లో భాగీ అయిందో, మొంబరు చేయించుకునేవాడు అట్టి వెట్టుకోండో! అని దెప్పవాయించెను. ఎవరు దరఖాస్తులు పంపుకోలేదా?
రా:— క్రైస్తవభాగ్యులు రాజరత్నంగారు దరఖాస్తు చేసినట్లు వూల్లో అనుకున్నాను. వారిని అపాయింటుమెంటు చేస్తే బాగా వుండునేమో?
ల:— బాగానే వుంటుంది. కాని ప్రస్తుతం యూనియన్ ఆఫీసు బ్రాహ్మణ యల్లో వున్నది. అక్కడనుంచి లేచి పొమ్మంటారేమో!
రా:— అయితే యామధ్య యేలేశ్వరపు లక్ష్మీనారాయణ గారికి అయిందనే అనుకున్నానుగా.
ల:— కాదు, వెసిడెంటుగారు ప్లీడరు, పీరు ప్లీడరు, ప్లీడరు గారు ప్లీడరుగారికి ఇచ్చుకున్నారని అనుకుంటున్నాను. అని వెసిడెంటుగారు సందేహించుచున్నారు.
రా:— ఇంతకాలము మొంబరు భాగీగాయున్నదని లోకం బోర్డు ఎడిమిస్ట్రేషన్ రిపోర్టులో లోముగా కనబడు నేమో?
ల:— చిట్టివేంకట కన్యకా ప్రసాదంగారి నేట భాగీ అయినప్పుడు తిరిగి వారిని వెంటనే అపాయింటు చేయలేదా. ఒకపని తొందరగా చేస్తే ఒకపని అలస్య మవుతుందని సంజాయిషీ బ్రాహ్మణోపన్యాయు.

వృత్తాంత లేఖలు

తీసువారు వార్తలు.

ఒక విచిత్ర సంభాషణ మొదలగుండు.
తిరువూర్ ఆగష్టు 13:— మాయూరిలో నింకను వృషము లమితముగా కుగరియుచున్నది. చెరువులు బావులు నిండి నీరునైకి ప్రదర్శించుచున్నది. ఈ యూరి నలుప్రక్కలనుండు వాగులన్నియు నిండి బాటసారులకాకపోకలకు చాల నిష్పాదు

లను కలుగచేయుచున్నది. టిపోలోహాడ సరిగావచ్చుటలేదు. బియ్యముయొక్క యు, కాంధాన్యములయొక్క యు ధరలు చాల నెక్కువగనున్నవి. గనుక ప్రజల జీవనావృద్ధినిగోరు గవర్న మెంటువారు సదరువాగులను బాటుటకు తగువీలులను త్వరలో నేర్పాటుచేయ గలందులకు ప్రార్థింతులు.

మానవ అసిస్టెంటు స్టేషన గారు.
పజీరుద్దీన్ సాహెబుగారి వ్యవహారములేమియు మార్పు జెందలేదు. సాహెబుగారి విషయమై పత్రికలలో మోగిన పుటికి, రోగులకు సరిగా మందులిచ్చుటయందును, యూని యనుగుంచి తగుశ్రద్ధ తీసికొనుటయందును, తాబేదారులను కష్టనెట్ట కుండుటయందును, అంతశ్రద్ధ పుచ్చుకొనుటలేదు. ఇకనైనను సాహెబుగారు ప్రజలవిశ్వాసమునకు పాత్రులగుదు రని నమ్ముచున్నాము.

చాలికాపాఠశాల
ప్రస్తుతము ఈపాఠశాలలో నిద్రు ముష్టదుమాత్రమే పనిచేయుచున్నార. మండవ ముష్టదుగారు నెలపుమీద వెళ్ళిరి. అందుచేత పాఠశాలలోనున్న బాలికలకందరికిని క్రమముగ బోధించుట కష్టముగనున్నది గనుక చాలాధికారులు తక్కిన ముష్టదుగూడ త్వరలోనే అపాయింటుచేయమ

అమలాపురం వార్త

(స్వీయవిలేఖకుని యొద్దనుండి.)

బోర్డు హైస్కూలు.
అమలాపురం ఆగష్టు 16:— గడచిన రెండునెలలముల నుండియు, మాయూరి బోర్డు హైస్కూలునకు తిరిగి యుపాధ్యాయులు సమకూరక పాఠశాలయందు విద్యాభ్యాసము జీవనశకు వచ్చుచున్నది. ఉన్నతతరగతులకు బోధించుటకు ప్రస్తుతము ప్రధానోపాధ్యాయుడును ప్రధమసహాయోపాధ్యాయుడుం దక్కని తరులెవరును లేకకొని తరగతులకు బోధింప నియమించిన యితర యుపాధ్యాయులనే నియున్నత తరగతులకు గూడ బోధింపనేమించి కాలము గడపుచున్నారు. ఈలోపము సవరించుటకై ప్రధానోపాధ్యాయుం డెన్ని ప్రయత్నములు గలుపుచున్నను, యవిసఫలకృతములుగాకపోవుట కడువిషాద కరము. ఇట్టిస్థితినిదలపోసి యాపాఠశాలంబడుపు బాలురతలి దండ్రులు దమపిల్లలపురోచ్చింధిం గూర్చి మిక్కిలియుత్తల పడుచున్నారు. అట్లులగు సుపాధ్యాయులు మాస్కూలునందలి యుపాధ్యాయత్వముల నంగీకరింపమికి గారణంబరని యుపాధ్యాయుల జీతములను హెచ్చించుటకొకలక్కను సిద్ధపఱచి సహేతుకముగా తనివెన్న పముతో గతవత్సరమున ప్రధానోపాధ్యాయుడు తాలూకా బోర్డువారికి బంపియుండెను. ఆలెక్కయు బోర్డువారిచే నుచిరీతిని యంగీకరింపబడి యాజీతము లందెలియజఱచుచు సుపాధ్యాయులకై బ్రకటించుట కుత్తరువులుచేయ బడినవి. పట్టపర్తియందు సిద్ధిగాంచి సర్వవిధముల సర్దులగువారలు తాలూకాబోర్డు వెసిడెంటుగారికి దరఖాస్తులు పంపి యున్నారు. కాని, వారిలో జీతములంగూర్చి వెసిడెంటుగారు చేరమాడు చున్నారుట. ఇదికడుకోపనీయము.

ఇంతేకాక యుపాధ్యాయుల యెన్ని కలో ప్రథమ భాగము ప్రధానోపాధ్యాయునిదిగా చిరకాలమునుంచి యుండెడిది, మాప్రధానోపాధ్యాయుడెవరిని నియమించినవారిం గాదనుటయే మా వెసిడెంటుగారి ముఖ్యోద్దేశ్యమయినట్లు వారి నడుమ జరుపుచున్న చర్యలన నూహింపవలసియున్నది. ఇట్టి స్థితియందు విశేషకాలముండు నెడపాఠశాల ధుగ్ధరమగు జీవన దశకు నచిరకాలమున రాగలదనిచెప్పట కే మాత్రమునుసందియ ముండదు. కావున సభికారులు పాఠశాలను మునున్నవరే డించి తగుస్థానముల గావించనివో కీడు మూడునని దెలిసి కొని యలిశిఖ్రిముగ సవరింప వేసుచున్నాము. మాపాఠశాల చిరకాలము నుంచి మంచి డి. స్కూల దశకుండుండి యిప్పు డిట్టి దైన్యావస్థ నొందుచుండుట కనులార నూడలేక మాహరులు పాఠశాలను జిల్లాబోర్డువారి యాజమాన్యత్రందెక్కి మార్పించువని కోరుచు, జిల్లాబోర్డు వెసిడెంటుగారి కొక విన్నపముం బంప బ్రయత్నించుచున్నాను. వారిప్రయత్నములకు దైవము తోడుపడుగాక.

ధరలు.
ఐరోపాభండమందు జరుగుచున్న మహాసంగ్రామ వార్తలవినినదాదిగ మాయూరి వర్తలు ప్రతివస్తువునకును వెల లధికముచేసి ప్రజల మనముల యాందోళనమును నెలకొల్పి యున్నారు. దొరతనమువారును నట్టిస్థితి రాజధానియందెల్లెడలను వ్యాపించుటంగని కాబోలు తన్ని వారణకై బ్రయత్నిం చుడని మండలాధిపతులకు త్రువులు జేసిరట. ఈ నెల 13

బిరోపా మహా సంగ్రామము

జైయము జర్జనీలయుద్ధము.

పరానువారు ప్రాసుబర్లుపైకి పోవుట.

ఇంగ్లాండు.

కిచనరుగారి సలహా.

యుద్ధమునకు బోవుచున్న సైనికులు ఈ క్రిందిమాటలను తమ జీతపు పుస్తకములలో వ్రాసికొనవలసివచ్చినది కిచనరు ప్రభువుగారు ప్రమరించినది:— “జర్జనీవారు మనకును, ఫ్రెంచివారికిని విరోధులు. వారితో ఫ్రెంచివారు యుద్ధము చేయుచున్నారు. వారికి సాహాయ్యము చేయుటకు మీరు స్వదేశమునువదలి పరదేశమునకు వెళ్ళవలయునని ఉత్తరువువచ్చినది. యుద్ధములో మీరు భైర్య ప్రయత్నములతోను, ఓర్పుతోను, పోరాడవలయును. సేనలోనివారు ఒక్కొక్కరు చేయుకార్యములపై బ్రీటిష్ సేనయొక్క గౌరవము ఆధారపడి యున్నదని జ్ఞప్తియందుంచుకొనుడు! మీరు అల్లరికికారణమగు చిల్లరపనులు చేయకుండుటయేగాక, ఎవరి సాహాయ్యమునకు వెళ్లుచున్నారో, వారితో అత్యంతస్నేహముగ నుండవలయుననియు, ఒకరుమిమ్ము జూచిసేద్యుకొనునట్లు చేయవలయుననియు మరువరాదు. మీరుచాలమట్లుకు స్నేహితులదేశములోనే శత్రువులతో యుద్ధముచేయ వలసివచ్చును. మీరు ఫ్రాన్సు జైత్రయము దేశములయందు ఉండునప్పుడు అచ్చుచు గుఱివై పుడెనికలగు మీరు మీమాతృదేశమునకు ఇంతకన్న మంచి సేవను చేయవలయు. పరులను గౌరవించవలయును. ప్రేమించవలయును. ఇతరులయెడ కనికరము కలిగియుండవలయును. జనులఆస్తికి నష్టమువచ్చు కార్యములను ఎంతమాత్రము

హృదయములను నెక్కుడు స్వాతంత్ర్య ప్రయోమును నితిని విడదీయలేవట్టికని కాజాలరను శిల్పభక్తి పాలితుల నాశనాశములంగ ను స్థిరముగ నున్నది. కావున నవమాయకులై జర్జనీవారి మాయలలో జిక్కుదురనుట కల్గ.

ఈనెల ఏడవతేదిన మా సత్రికలో శ్రీయుత వింజమూరి భావనాచార్యులును, నేటిదినము మరి యొక విలేఖకుడును రాసుపురమును గురించి వ్రాసిన విషయములు మా చదువరులందరును గమనింపదగినవి. ఇప్పుడి రాసుపురమున నిండ్లు కట్టి కొని నివసించుచుండు వైతులు అజ్ఞానముచే సరిగ్గైన ఉత్తరవులు పొందకుండ ప్రవర్తించినారనుట స్పష్టము. కాని వీరు చేసిన పనివలన నితరులకు నష్టములేనప్పుడును, నిజమూర్ఖులచింపగా నొక విధముగా ప్రభుత్వమువారికి లాభమే కలుగునప్పుడును తమ్మును నమ్ముకొని ప్రాణాధానముగ గంజి కాసింది దూరకై గులనుండి విచ్చేసి వృథాయగు చుండిన ముఠికినిటి కాలునగోని జలమే గంగాప్రవాహముగ నన్ని పరిశ్రమ చేసికొనుచుండు బీద వైతుల మనస్థిలేనగొట్టి లేనిపోని కష్టముల పాలొనర్చుట యారపాలకులు చేయరని నమ్ముచున్నాము. ఈ క్రమమున జనులొక భాగమునుండి మరి యొక భాగమునకు కడలుటయే కష్టమనియు, అట్లు కడలి బంజరుగానుండు భూమి ఫలింప జేసికొనినయెడల మన ప్రజ నలసపో నవసరమే యుండదనియు సాధారణముగా తర్కింపబడుచున్నది. దీని కనుగుణముగా వైతులు ప్రవర్తించినప్పుడు ఆప్రవర్తనలో నజ్ఞానమువలన కొంచెపు లోపములు పొడచూసినయెడల నధికారులు వారినిసహించి దిద్దుటధర్మము. ఈదేశమున ప్రభుత్వాధికారి యనిన ప్రజకు తండ్రి స్థానమున నుండువాడగు విశ్వాసము మోడనుట లోకవిధితము. ఆ విశ్వాసమునకు తగినతీరి ఇదివరకే యుద్ధాస్పృహవులని పేరు గాంచియుండు రాసుదొరగారు నడచుకొందురనియు, ప్రభుత్వము వారును నీ విషయమున బీకరైతులపైన జాలి గొని మేలగుపడుము యోచితురనియు నమ్ముచున్నాము.

చేయవద్దు. లూటీచేయుట హింసనికలదు. నేను చెప్పినట్లు నడచుకొను పక్షమున మీరు అందరును స్వాగత మొసగుచు. అందరును మిమ్మును నమ్ముచు. ఫ్రాన్సు, జర్జీయము ప్రజలు మీయెడజూపు ప్రేమ, నమ్మకములకు, అనుగుణముగ మీరు నడచుకొనవలయును.

మీదేశములు స్వస్థముగనున్న గాని, మీధర్మమును మీరు చక్కగ నెరవేర్చవలయు. కాబట్టి మిత్రములపై త్రొంగకుండుటకును, లివకుండుటకు, జాగ్రత్తపడవలయును. సాగాయి, శ్రీ, మీరు అందుచాలులో నుండును. ఈరెంటిని జూచి మీరును మౌనహితులు కాగూడదు. శ్రీలను మీరు మర్యాదగనాడవలయును. కాని, శ్రీలతో స్నేహముచేయరాదు. జర్జీయనుగోధర్మమును నెరవేర్చు. భగవంతునికి భయపడుడు. మీరాజుకు గౌరవము సుపాదించుడు.

రమ్యావారు సైన్యముల సమకూర్చి.

లండను ఆగస్టు 18:— సైన్యముల సమకూర్చుట పూర్తియైనదని రమ్యా జనరల్ ప్లాఫ్ ఉద్ఘోషియులు తెలియజేసిరి. ఈనెల 14తేదీని విరోధులను ముందుకు రాకుండ జేరితిమి.

జేల్పరిశీల్చుగారి నిధి.

జనులపాదల దొంగించుటకు జేల్పరిశీల్చుగారికి నిధి నేర్పరచిరిగద. ఆనిధియుం దిప్పటికి 1250000 పౌనులు ప్రాగయినవి.

ఒక చిన్న నావికా యుద్ధము.

యాభాగము తెలియదు.

నిన్నటియుద్ధమునకు జర్జనీదేశ సముద్రతీరములయందు బ్రీటిష్ వారి డిస్ట్రోయర్ ప్లాట్టెర్ (స్టీమ్ షగులగొట్టే నావల పటాలము) యొక జర్జనీవారి యుద్ధపుట్టడ నెదిర్చును. రెండు వైపులవారను ఫీరంగుల గాల్చిరి. డిస్ట్రోయర్లు మారమునకు బోయెను. ఇష్టమేమియు గలుగలేదు. తరువాత యుద్ధపుట్టడ కనపడలేదు. అని హార్బిన్సులోని డెయిలీ నెయిలు పత్రికా తెలిపెను. వ్రాయుచున్నాడు. వాస్తాప్రకటన కిచ్చేరి కీవాస్త తెలియలేదు.

సహాయసైన్య ప్రయాణము.

జనులంగొప్పి.

దొరతనమువారి సామర్థ్యము

లండను ఆగస్టు 18:— బ్రీటిష్ సైనికులు సుదక్షిణమున కేరళ తానక్కకును కార్యాచరణము గుర్తువచ్చిన, చిక్కిగను నెరవేరినవలకు తృప్తికలుగు చున్నది. ప్రయాణమునకు వాతావరణము గొప్పదైనది. ఈకార్యములకు గుండుగనెరవేరినందువలన యుద్ధపుట్టేచ్చివారికిని నావికాసంఘమునాటికినిగల పోర్సుగ సహాయకారియై పూర్తివైద్యముగ నున్నది. యుద్ధములేనపుడు తమవారితనవారికింత వైద్యమున్నదని తమ దెప్పుడును తెలుపలేదు. యుద్ధముప్రకటించిన తరువాత పది గోజులలో వైద్యమును నియమజేసి పంపుటవలన నీకార్యము నందు పోక్త్యము బుచ్చుకొని వారందరును సంతుష్టనియులు.

సహాయసైన్యము జేరుట.

ఫ్రెంచిసైనికులు బ్రీటిష్ వారిని మెచ్చుకొనిరి. లుబోనలో జరిగిన విషయములకూర్చి ప్రకటించుచున్నాడు. ఆగస్టు 9 వ తేదీని మొదటి స్త్రీనునుండి యుద్ధసామగ్రి సంపాదించి, 10 వ తేదీని కొందగువ్యక్తియులు వైదికులును చేరిరి. రెండువారముగా స్త్రీనులన్నియు జేరెను. ఆపున వ్యాధ్యగతులును, సామగ్గిను ఖాకిదస్త్రుల ఛంపించి వారును, ఎండలో వాగువాగులు వైదికులవ్యాధులతో దిగిరి. వీరినిజూచి ఫ్రెంచి సైనికులు మెచ్చుకొనిరి. జబాకా లులోనుండి కార్యాచరణము చేయుచును. ముఖ్యముగా వైద్యశాల యేర్పరచబడును.

వర్తక సంఘమువారి కార్యక్రమము.

ఇంగ్లాండులో క్రొత్తకృషుల స్థాపించుట.

ఇనవరలో జర్జనీదేశమునుండి వచ్చుచున్న వస్తువుల తెలియజేయుటని వర్తక సంఘమువారు గోచరున్నారు.

మూలధనమున్నచో యుద్ధము ముగియులోల ఇంగ్లాండునందు క్రొత్తకృషుల స్థాపించుట ముఖ్యముగా మందులు, సాగులు చేయుట, కంప్లెక్స్ పరికరమున్నట్టి సామగ్రిలనుచేయుట, విద్యుత్తామగ్రిలోగనునవి స్థాపించుటవచ్చునని యనుకొనుచున్నారు.

హైందవుల జేర్చుకొనుట.

క్రూత్రువుగాఁ యుత్తరము.

లండను ఆగస్టు 18:— యుద్ధమున నెవనినైన ఆంగ్ల కండుచుని హైందవులు క్రూత్రువుగానికి తెలిసిరిగద. అందుబట్టి యుద్ధమున క్రూత్రువుగాను గంధిగారి కిట్లువారిరి. యుద్ధ సంబంధముకు కార్యములజేయుటకు హైందవ విద్యార్థులు లేయారువడగూడదని నాయకప్రాయము. ఏలనన వాస్తవము తయారవడుచున్నచో జేతమునకు వారువచ్చిన ముఖ్యోద్దేశ్యము మాడు సంవర్తకములనకు నిలిచిపోవును. వైదికోదయాల్లోను వారుచేరుట యసంబద్ధము. వీరిలోజేర్చుకొన బడకుండ నిదివరలోనే చాలమంది నిలిపివేయబడిరి. అందున గారు పనిచేయ నవకాశమున్నది. సోగులకును గాయములు దగ్గర వారిని సాయముజేయుటకు వీరు భూమికోవచ్చును. ఇందుల కొకవధ నేర్పరుటకు మంచిది. సహాయముచేయ నిష్ఠముగను వారిలో చాలమంది వైద్యముచేయ నిశ్చయింపబడినది. ఇంతేగాక వీరందరుజేరిన సహాయసంఘము మిక్కిలి కార్యనిర్వాహకత్వము గలిగి యుండును.

యుద్ధనానల పోగు.

లండను ఆగస్టు 18:— వాస్తాప్రకటన ఆక్కినగారు ఈ క్రిందివిషయమును ప్రమరించినది. ఉత్తరసముద్రములో కాపుడల చేయుచున్న బ్రీటిష్ యుద్ధనావలకును, వేగులవారిని నిక్కించుకొనివచ్చిన జర్జనీ యుద్ధనావలకును ఉత్తరసముద్రములో పోరాటము జరిగినది. ప్రాణాశయము కలిగినట్లు తెలియలేదు. ఉత్తరసముద్రమునందలి దక్షిణదిక్కునగూడ క్వెచురముల చురుకుగనున్నట్లు తోచుచున్నది.

ఇంగ్లాండు బ్యాంకు.

లండను ఆగస్టు 19:— కలివారమునాటినుండి నిన్న సాయంకాలము 6వ గంటవరకు 1150000 పౌనుల విలువగల బంగారునాణెములు బ్యాంకుకు వచ్చినవి.

యుద్ధము-ఆస్ట్రీయా, జర్జనీ న్యాపారము.

ఇంగ్లీషువారి ప్రయత్నిములు.

లండను ఆగస్టు 19:— బ్రీటిష్ కాలనలకును, ఆస్ట్రీయా నర్జనీ దేశములకును, ఏ ఏ వ్యాపారము జరుగుచున్నది? ఎంత వ్యాపారము జరుగుచున్నది? అని విచారమును ఇంగ్లాండుదేశపు కౌన్సిలరుగారు పోగొట్టుగాను గూర్చించుచున్నారు. యుద్ధమువలన ఆస్ట్రీయా, నర్జనీలనుండి సాగుల వచ్చుటలేదు. ఆస్ట్రీయా నర్జనీలను ఇంకా దేశములలోని వ్యాపారములు పడిపోయినది. ఆస్ట్రీయా, నర్జనీలనుండి కాలనలకు దిగుమతిగల సాగులను ఇంగ్లాండులోను, కాలనలలోను తయారుచేయించి ఆ వ్యాపారమును ఇంగ్లాండు ఆస్ట్రీయా చేయవలయునని పోగొట్టుగాని ఆలోచన.

నర్జనీ వర్తకము వ్యంగమునకు.

బ్రెటనులో రియోనుచేయుటకు వేలకు వర్తక వరకుల నమూనాలను, వర్తక సంఘమువారు ఇరిగినే తెల్పించినారు. రియోనుగూర్చి దేశములకు ఆస్ట్రీయా, నర్జనీలనుండి వచ్చు సరుకులయొక్క నమూనాలను విదేశ వ్యవసాయుల మంత్రి యగు సర్ ఎడ్వర్డు గ్రేగారు తెల్పుచునున్నారు.

నమూనాల ప్రదర్శనము.

నర్జనీ, ఆస్ట్రీయానుండి నమూనాలను, నార్జనీగారు నాంతియలో లండనునకును ప్రదర్శించవలయునని పోగొట్టుగాని ఆలోచించుచున్నారు.

నాంతియలోని ప్రాంతభింపకు.

నాంతియలో నార్జనీవారు పక్షమున నర్జనీనిండి కొనుమియుగు సాగులను ముఖ్యము, మందులను, కండులను, సామగ్గియును, మిల్లినములను, ఎలక్ట్రో సామగ్గిలను ఇముండుబ్రెటను రియోనుచేయుటకు, నాంతియగు వ్యాప్తిలో స్థాపించుచున్నది ఇంగ్లాండు గవర్నరు నెయిలవారు కచ్చితగా తెలియచున్నారు.

తెలి.

టర్క్ మెరై తెలుపుము.

లండను ఆగస్టు 19:— ఈయన్సెన్స్ పర్మిషన్ గ్రాంట్ చేయబడినది. వర్తకము కలుగజేసికొనుటకు టర్క్ మెరై వారికి లింగి తెలియజేసిరి.

జులై.

శ్రీజుకోటలు లొంగిపోయి.

శ్రీజుకోటలు విరోధి అస్వాధీనము లయ్యెనని వదంతులు కలిగినవి కాని యధార్థమింకను తెలియలేదు.

ఆల్పేసురుండి జులైవారు వెళ్ళుచున్నారు.

శ్రాంతివారు ముందుకు వెళ్ళుచున్నారు.

ఆల్పేసురుం దుత్తరభాగమునను తూర్పుభాగమునను శ్రాంతివారిధాటి కోర్కెలక జర్మనీవారు చెదరిపోవుచున్నారు. శ్రాంతివారికి యుద్ధసాధనము లనేకములు చిక్కినవి. సైన్యములో ఆరుకోర్కె వారికంటె వెక్కిరివేయించి జర్మనీవారు నన్నమై. బ్రూమ్ లోయలో శ్రాంతివారు ముందుకు నడుచుచున్నారు. వార్తలేవియు తెలియకుండుటచే జర్మనీవారు తమ యసాధారణ దౌర్భాగమునెల్ల వినియోగించి మొదటి రెడ్డు యుద్ధమున కెల్లయింట్లో చేయదురా లోరైనులో చేయుచురా యని యుద్ధప్రవీణు లాహించుచున్నారు.

జర్మనీవారి యత్నములు.

ఇంతవరకు తిమ్మెదిర్చి పోరినందులకు తమకు కోపములే దనియు యుద్ధము ముగిసితిమివారి వారి దేశమును బెల్జియం వారికిచ్చివేయటకు సిగ్గుగా నున్నామనియు బెల్జియం వారికి తెలిసిరి.

అల్పేసురాజుగారు నిరాకరించిరి.

వైశేష్టిక సంస్కృతివారి యత్నమును అల్పేసురాజుగారు నిరాకరించిరి.

ఇతర దేశములందును వ్యర్థమయ్యెను.

విరోధాయం దితిరదేశములవారిలో కొంతమందిలో గూడ నిట్టివ్యర్థములు జర్మనీవారు చేసిరి. అవి యన్ని వ్యర్థమయ్యెను.

జర్మనీవారి స్థితి.

తమ వైరికలు 17 రోజులవరకు నిలిపివేయబడుటచే కలిగిన వ్యర్థము వలనను, రాక్షసు చిక్కులను గూర్చియు జర్మనీవారికి మనస్తాపము కలిగినది యనుచున్నారు.

సాలేబర్గన్ద జర్మనీవారిలోడిరి.

శ్రాంతివారు తరుముచున్నారు.

ఆల్పేసురై ప్రక సాలేబర్గన్ద దక్షిణమునందు విరోధులు తమ స్థానమును బలపర్చిరి. వారి యుద్ధ పెద్దకీరంగు లున్నవి. నిన్నటి మధ్యాహ్నము శ్రాంతివారు వారిని తరిమి తరిమి కొట్టిరి. నేడు గ్రామపు కాతులు వారి నింకను తరుముచున్నారు. శ్రాంతివారిగల విరోధుల ధైర్యమును జరింపజేయుచున్నది. గత దినములలో జరిగిన ప్రతియుద్ధమునందును శ్రాంతివారికి కిరంగులకు విరోధులు బంతుచున్నారు.

జర్మనీవారి ప్రయత్నము కొనసాగలేదు.

డినాంటువద్ద మ్యానునదిని చాటుటకు జర్మనీవారు తిరిగి ప్రయత్నించుచున్నారు. కాని శ్రాంతివారిగలచే వారు వెనుకకు గొట్టబడిరి. వారిలో చాలమంది నష్టమయిరి.

జర్మనీవారి పెంపుచుపాపురములను

చంపుచున్నారు.

ఇవి యుత్తరసముద్రము చాలును.

ఇంగ్లండులోనున్న విరోధిదేశములవారి ఫాపురములను దొరతనమువారు చంపుచున్నారు. చాలకాలమునుండి జర్మనీవారు పాపురములకు ఉత్తరసముద్రమును చాటు నేర్చుచున్నారు.

జర్మనీవారు దేశదేశములకు దూతలనంపుట.

అల్లరులు పుట్టింపయత్నములు.

బ్యాంకె నగరమునకు వచ్చిన ప్రాంత్య పత్రిక యొక్క వియన్నాలోని వి తే బ కు డిట్టు చెప్పుచున్నాడు. ఈప్రకారము, మధ్య ఆసియా, ఆఫ్రికా, మెసోపొటామియా, ఈదేశములను గల పుట్టింప జర్మనీవారు దూతల నంపియున్నారు. వీరి దూతల కులీన్ రేయ ప్రాంత్యము జేయవచ్చును. ఆ తరువాత దక్షిణాఫ్రికాయందలి లేబరుకాక్షి మనదేశము, నోకాట బర్లిను కు వచ్చియుండిరి. వెనుకటి ఉ సురక్షిత లెక

ముల్ పశానెను యుద్ధము.

విదేశ వైనికుల ప్రావీణ్యము.

ముల్ పశానెనువద్ద జరిగిన యుద్ధమునందు ఆఫ్రికాయా వారు తమ ప్రావీణ్యమును గనబరచిరి. ప్రఖ్యాతిగాంచిన టర్కీలు, గోతులు త్రవ్వకొనియున్న జర్మనీవారిలో ననేకుల జంపిరి.

డినాంటు యుద్ధము.

డినాంటువద్ద జరిగినయుద్ధమునందు జర్మనీ గజ్జపుకాతు లంతగా నదృష్టవంతులు కాలైరి. ఈ సరిహద్దులందు వైనికులు దట్టముగానుండిరి. ఇంతేగాక వానీప్రదేశమును ఇనుపతిగలచే బలపరచియున్నారు. ఈకారణముల వలన గుజ్జపుకాతులు బాగుగ పోరాడజాలరు.

పట్టుకొనబడిన విరోధుల యోడలు.

ఇంతవరకు జర్మనీవారి యొక్కయు ఆఫ్రికాయావారి యొక్కయు యోడలలో 100 టిని పట్టుకొనినది తెలుచున్నది.

శ్రీజు యుద్ధము.

లండను ఆగస్టు 19:— శ్రీజుయుద్ధములో జర్మనీవారికి అపజయములు కలుగుచున్నను, ఇంకను సేవలను, శ్రీజుకోటల ఉత్తరమునను, గక్షిణమునను పంపుచున్నారు. జర్మనీవారి పెద్దసేవలను ఇంకను శ్రీజును సమీపించలేదు. ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సు, రషియా, బెల్జియము వైనికులు, బలమైన ప్రదేశములో నిలచి యుద్ధమునకు సిద్ధముగ నున్నారు.

బ్రుసెల్సు స్థితి.

లండను ఆగస్టు 19:— జర్మనీ వైనికులు బెల్జియము రాజధానియగు బ్రుసెల్సు పట్టణముమీద ఎన్ని సార్లుపడినను, లాభములేక పోయినది. బెల్జియము దేశమునందలి ఉత్తర దిక్కునగూడ జర్మనీవారిప్రయత్నము లేమియుసాగలేదు. అని బెల్జియము దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

జర్మనీవారి విమానము.

వాంబులను చేయుట.

లండను ఆగస్టు 19:— ఫ్రాన్సురాజ్య పతాకమును కట్టుకొనిన జర్మనీవారి విమానముకటి ఫ్రాన్సుదేశములోనున్న లువెల్లి పట్టణముమీద మూడు కాంబులను జారవిడిచినది. దీనివలన జహాస్వల్పనష్టము కలిగినది.

జర్మను విమానమును దింపుట.

జర్మను ఆఫీసరు, ఒకడువిమానము నెక్కి బెల్జియములోని ఆర్దురు బెకే పట్టణముపై ఎగురుచుండగా, బెల్జియమువారు ఫిరంగిని కాల్చి విమానమును పదకొట్టిరి. విమానములోనున్న వారి యెండుకాళ్లు విరిగిపోయినవి.

బెల్జియము.

శ్రీజుకోటలు లొంగలేదు.

శ్రాంతి బెల్జియంసేవల సహాయములేదు.

ఆగస్టు 18:— శ్రాంతివారియొక్కయు బెల్జియంవారి యొక్కయు సైన్యములు సహాయముచేయలేకుండినను శ్రీజుకోటలు నిన్నటివరకు లొంగలేదని తెలియుచున్నదని బ్రస్సెల్సులో నున్న డెయిలీమెయిల్ పత్రికావిలేఖరుడు తంత్రీవార్త నంపెను.

బెల్జియంలోని బల్గేరియా సైనికోద్యోగీయులు.

సేవలో నుద్యోగ మంగీకరింపవచ్చును.

బల్గేరియా సైనికోద్యోగీయు లనేకులు బెల్జియందేశములో నున్నారు. ఇక్కడనుంచి వీరు బెల్జియంసేవయందు ద్యోగముల నంగీకరింపవచ్చునని బల్గేరియా దొరతనమువారు తెలియజేసిరి.

భయంకరమగు యుద్ధము.

బెల్జియంవారికిని జర్మనీవారికిని భయంకరమగు యుద్ధము జరుగుచున్నది. టిర్లమాంటున కనేకులు పారి కుచ్చుచున్నారు.

శ్రీజుకోటలు.

లండను ఆగస్టు 19:— బెల్జియము దేశమునందలి శ్రీజు కోటలు శత్రువులగు జర్మనీవారి వశము కాలేదని శ్రాంతి దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

శ్రీజు కోటల స్థితి.

లండను ఆగస్టు 19:— శ్రీజు కోటలవద్ద యుద్ధము ఏప్రకారము జరుగుచున్నదో ఏమో దొరతనమువారు ప్రచురించ

లేదు. శ్రీజు కోటల యుద్ధము ఎట్లున్నను జర్మనీవారు శ్రీజు కోటలకన్న చాలబలవంతమైన సమాయకోటయొక్క ధాటికి నిలువవలసి వచ్చునని తెలియుచున్నది.

రాజధానిని మార్చుట.

లండను ఆగస్టు 18:— బెల్జియము దొరతనమువారు తమరాజధానిని బ్రుసెల్సు పట్టణమునుండి ఆంటువర్పు పట్టణమునకు మార్చినారని నిన్న ప్రకటించబడినది గద! ఇంతమాత్రమున శత్రువులగు జర్మనీవారు జయమునుపొందిరని ఎంతమాత్రము ప్రభుపడరాదు. ఇదియొక యుక్తిమీద మార్చబడినదని బెల్జియము దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

శ్రీజుకోటలు.

శ్రీజు కోటలు ఇంతవరకు చెక్కుచెదరకుండ ఉన్నవి.

బెల్జియము స్థితి.

లండను ఆగస్టు 19:— మ్యాజునదికి ఉత్తరదిశన, స్థితిగతులలో మార్పులేమియులేవు. జర్మను అశ్వభటులు దాగుకొనుటకు గోతులను త్రవ్వకొనుచున్నారు.

జపాను

జపాను-జర్మనీ

వాషింగ్టను ఆగస్టు 18:— అనసరమైనవో ర్యుగోని. తమరాయబారత్వమును ఆమెరికాలోని సంయుక్త రాష్ట్రము వారంగీకరింపవలసినదని జపానువారు కోరిరి.

జపానువారి అంత్యసందేశము.

అందలి వివరములు.

కలకత్తా ఆగస్టు 19:— జపాను గవర్నరు మెంటువారు జర్మనీవారికి పంపిన అంత్యదేశము, సంపూర్ణముగ ప్రచురింపబడినది. అది కలకత్తాలోనున్న ట్రేటుమెన్ పత్రికకు లండను నుండి తెలిగ్రాము ద్వారావచ్చినది:— గ్రేటు బ్రిటను, జపాను దేశములకుజరిగిన సంధి మరతులప్రకారము, తూర్పుదేశములలో శాంతిభంగము కలుగకుండచేయుట, ముఖ్యముగా యున్నది. ప్రస్తుతపు స్థితిగతులను బట్టిచూడగ కాల్చితికభంగమును కలిగించు సందర్భములకు తొలగించుటకు తగిన చర్య జరుపుట మిక్కిలి అవసరమని తోచుచున్నది. తూర్పుదేశముల శాంతికి భంగముకలుగకుండ మేము జూచుటయే గ్రేటుబ్రిటనుకును, మాకును, జరిగిన ఒడంబడికయొక్క ముఖ్యద్దేశము. కాబట్టి శాంతికి భంగముకలుగకుండ చేయుటకు రెండు విషయములు గర్హబాటగుట అవసరమని జపాను మనస్ఫూర్తిగ నమ్మి జర్మనీకి సలహా నియ్యదలచినది. జర్మనీలోని వారి సలహాన విధిగా అంగీకరింపవలయును. మొదటివిషయము:— జపాను చీనా, సముద్రములలోనున్న జర్మనీయుద్ధనామక సైన్యములను వెంటనే తీసివేయవలయును. తిసి వేయటకు మిలుచుకొను పక్షమున, యుద్ధనామక లోనున్న యుద్ధముల ను తీసివేసి నిరాయుధులను చేయవలయును. రెండవ విషయము:— విగ్రహ చీనాదేశములో శాశ్వతపు లాకు తీసికొనిన కయామా. పరగజాను, నెప్టెంబరు 15: తారీఖు లోగా, అధ్యంతరము చెప్పక మా అధీనము చేయబడును. మేము ఆపరగజాను తిరిగి చీనాకు ఇచ్చివేయదలచిము.

జపానుముఖ్యోద్దేశము

జపానువారి యుద్ధసన్నాహములు, జపాను స్వరక్షణకేగాని, ఇతరల అధీనములోనున్న రాష్ట్రముల తేమమునకు భంగముకలిగించి, ఇతరులను బాధించుటకుమాదని, జపాను ముఖ్యమంత్రిగారు తిరిగిచెప్పిరి.

అమెరికా.

అమెరికను ప్రెసిడెంటుగక్షిరం.

లండను ఆగస్టు 19:— అమెరికాసంనాయక్ రాష్ట్రముల ప్రెసిడెంటు, విల్సనుగారు ప్రజలకు ఈ క్రింది విధమున తెలిపిరి:— “పక్షపాతము వలనగాని, ఉక్రూడకము వలన ఒక పక్షమును వహించుట వలన గాని, మన తల్లిజాతిమనకు భంగము కలిగించెదరేమో జాగ్రత్తనుడి?”

అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములీశునకు జపానుకును కలతను పుట్టించు ప్రయత్నములు ప్రెసిడెంటు విల్సను గారికి పనికి రావని తెలియుచున్నది.

వైమరులు

లండను ఆగస్టు 19:— ఇతరదేశములలో తయారై స్త్రీమగ్గును రిజెప్టు చేయుటకు అమెరికాదేశమును వెళ్ళుట అంకరించినది. ఈ అంగీకారముపై ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు చేవ్రాలుచేసిరి.

ఆస్తియ్య

అస్తియ్య హక్కుల పైకిల కుత్సాహములేదు. అస్తియ్య హక్కుల పైకిల పైకిల కుత్సాహములేదు. అస్తియ్య హక్కుల పైకిల పైకిల కుత్సాహములేదు.

గ్రాంధుమహామయ నికాల్లుగారు.

అందమ ఆగస్టు 19:—ఆస్తియ్య దేశమునందలి గ్రాంధుమహామయ నికాల్లుగారు రషియా ప్రజలను గ్రాంధుమహామయ నికాల్లుగారు ఇట్లు బుజ్జగించిరి:— గ్రాంధుమహామయ నికాల్లుగారు రషియా ప్రజలను గ్రాంధుమహామయ నికాల్లుగారు ఇట్లు బుజ్జగించిరి.

సర్వీయ్య

సర్వీయ్యవానిజయము.

అందమ ఆగస్టు 19:—సర్వీయ్యవానిజయము. సర్వీయ్యవానిజయము. సర్వీయ్యవానిజయము. సర్వీయ్యవానిజయము. సర్వీయ్యవానిజయము.

రుష్యా

రషియనుచక్రవర్తి.

అందమ ఆగస్టు 19:—రషియనుచక్రవర్తి. రషియనుచక్రవర్తి. రషియనుచక్రవర్తి. రషియనుచక్రవర్తి. రషియనుచక్రవర్తి.

ప్రాన్య

వాగ్దేసు నాకమించిరి.

వాగ్దేసు లోయలలో చాల ప్రదేశము నాకమించుకొని రని ప్రాంతినినాని తెలియ పర్చెను.

ప్రెంచివై నికులు మాంటిగ్రోకు సాయము చేయుదురు.

ఇదివరలో స్థూల్యులలోనున్న ప్రెంచివై నికులు సెటింటికిబోవ నెలవై చది. అవసరమైన మాంటిగ్రో దేశమున కొరకు సాయము చేయుదురు.

ఏనుగులు కావలెను.

వైనికోద్యోగములు బండ్లనీడునకు వైటునిటీనుండి మూడు యేనుగులు బంపుమని కోరిరి.

ప్రెంచిజర్మనీయుద్ధము.

అందమ ఆగస్టు 19:—గోట్టెరీపు ప్రెంచిశేన, ఒక జర్మనుశేనను ఓడించి కోంతమందిని ఖైదీలుగపట్టుకొనిరి, అందు లైశ్మనుకూడ పట్టుకొనిరి.

యుద్ధనావను ముంచుట.

అందమ ఆగస్టు 19:—ప్రెంచివారు, ఆస్తియ్యవారి యుద్ధనావను ఒకదానిని ముంచిరి. దానిలోనున్న వైనికులలో 201 మంది చనిపోయిరి. 101 మంది కడింబడినారు.

కాలనీలు.

కానాటు ప్రభువు ప్రసంగము.

సామ్రాజ్య దేశముల ధర్మాచరణసంబంధము బలమునొందును. ఆగస్టు 10:—కెనడాదేశములోని ప్రతి రాష్ట్రము వారును, ఈతరుణమున తమధర్మమును ఉత్సాహముతో నెరవేర్చిరి. ఇట్టి యుత్సాహమే సామ్రాజ్యమునందలి యితర దేశముల వారును గనబరచిరి. విరోధుల నెదుర్చుటకన్ని దేశముల వారును గలసిరి. దీనిచే తప్పక సామ్రాజ్యబంధములు బలమునొందును. అని కెనడా పార్లమెంటుసభగూడినపుడు కానాటు ప్రభువు గారు పావరి.

వాస్నియాలో లిరుగువాలు కలుగుచున్నది.

వాస్నియా, పార్థగోవివాలలోని యనంతపుత్రి క్రమ విరుగువాలుగ మారుచున్నదని రోమునుండి తంత్రీ ను వచ్చెను.

జెచ్చిదేశముల సంపిరి.

జెచ్చిదేశపు వైనికులను ఉద్యోగియలను చాల మందిని ప్రెంచునందు తుపాకులతో గాల్చి చంపిరి.

హిందూస్థానము.

దక్షిణహిందూస్థానము.

కృష్ణాజిల్లా సంఘము.

మచిలీపట్టణము ఆగస్టు 20:—కృష్ణాజిల్లా సంఘము వారు సభచేసి ఆంగ్లేయులకు జయము కలుగుగాకయని కోరుచు, రాజ్యమును రక్షించు నిమిత్తము దేశీయులను వాలంటీరులుగ జేర్చుకొనుటకై ప్రార్థించిరి కృష్ణాజిల్లాసభా కార్యదర్శిగారు తెలియజేయుచున్నారు.

బొంబాయి.

స్వగ్రామ సహాయనిధి.

బొంబాయి ఆగస్టు 19:—రీ ఇక్కడ నిధికిమంత్రివారము సాయంకాలమువరకు రీ కుల కందల రూపాయలు వచ్చినవి.

బొంబాయి పురాభివృద్ధి సంఘము.

బొంబాయి ఆగస్టు 19:—పురాభివృద్ధి సంఘమువారు యింట్లకుట్టుకొనుటకై స్థలము నిచ్చెదరు. ఈస్థలములో నింట్లు కట్టుకొనిచ్చినందుకై గృహాయజమానలు యేమిట కొంతసామ్య చెల్లించవలసియున్నది. ఈసామ్య హామీ నిమిత్తము యజమానులు తమతమ ఇండ్లను జర్మనువారి భీమా కంపెనీలలో భీమా చేయించుకొనిరి. పురాభివృద్ధి సంఘమువారు, నిన్న సాయంకాలము సభచేసి, గృహాయజమానల జర్మను కంపెనీలలో భీమాచేసి, మరొక త్రక్కునె నీలలో భీమాచేయించుకొన వలయునని నిశ్చయించిరి.

జర్మనువారి ఓడను పట్టుకొనుట.

బొంబాయి ఆగస్టు 19:—బొంబాయిరేవులో పట్టుకొనబడిన వాల్టూము, రహాయిను ఫెల్సు అను జర్మనువారి ఓడల నుండిదిప్పి చేపు అధికారుల స్వాధీనమునం గుంచబడిన సరకుల సందర్శనములో న్యాయమూర్తి మెకోలేకుగారి ట్టుత్తరువిచ్చిరి. వార్తామాచాపించి చేపు మున్నగువానిని చెల్లించిన వారికి వారి వారి సరకులు యిచ్చివేయవలయును. నిషేధించబడిన సరకుగాని, జర్మనీ, ఆస్తియ్యదేశీయులకు పంపిన సరకులను గాని యివ్వకుండ.

ఇండియనురైలిగ్రాఫు సంఘము.

బొంబాయి ఆగస్టు 19:—అవసరమువచ్చిన యెడల తాముతోడ్పడుదుమని ఇండియను రైలిగ్రాఫుసంఘమువారు పోస్టు, రైలిగ్రాఫుఉక్కుల డ్రెక్టరుజనరలుగారికి తలచినమాచారమును పంపిరి.

మెయిలు స్టీమరు.

బొంబాయి ఆగస్టు 19:—10వ తేదీటపాలతో ఇంగ్లండు నుండి బయలుదేరిన కెల్డోనియాను మెయిలుస్టీమరు 15 తేదీని ఏడవరేపు చేరినది.

అరబ్బులుకరాచీని వదలిపోవుట.

కరాచీ ఆగస్టు 19:—ఆంగ్లేయుల సంతక్షణమునందుండిన బాప్రాను నానులుగాక కరాచీలోనుండి తక్కిన అరబ్బులందరు పరివ్రామగల్గుట నెఱిగిపోయిరి.

పూనా సర్దారుల రాజభిక్ష.

పూనా ఆగస్టు 19:—వక్త్రను సర్దారులు నేటి సాయంకాలము పూనాలోసభచేసి యాతీర్థానము దొరతనమువారికి పంపుటకై నిశ్చయించిరి:—పూనాలో నివసించుచున్న వక్త్రను సర్దారులు ఆంగ్లేయదొరతనము పట్లను, శ్రీరాజప్రకరణిగారి యందునుతమకుల రాజభిక్షని తెల్లడించుచున్నారు. యుద్ధములోదొరతనమువారికి సహాయముచేయుటకై సిద్ధముగనుంట్లమని తెలియజేయుటకును, ఆంగ్లేయులకు జయముకలుగుటకు ప్రార్థించుటకును, సభలో తీర్మానింపబడినది.

సిన్ధూ

సంగ్రామ సహాయనిధి.

సిన్ధూ ఆగస్టు 19:—హిందూదేశములో నెలకొల్పబడిన సంగ్రామ సహాయనిధికి శ్రీబార్జి సాన్స్క్రొముడు ఏడువేల అయిదువందలు, పేంబ్రాకుమారుడు నాల్గువేలు, రయటానకే బులు ఎనలుగూ 15 వందలు, రాజ్యపతినిధి అయిదువేలు, కాస్మీరము మహారాజు 2 లక్షలు, బోధపురముదర్బారులకు, కపర్దియా మహారాజు, 7 వేల 5 వందలు సర్ జేమ్సు మెట్టను మేయూపాయలు సర్ రాజ్పుకార్దాయిలు, సర్ హోగ్గార్డు జట్టురు. సర్ సయ్యుదు అలీ ఇమాము, సర్ విలియము మేయరు గార్డు ఒకొక్కము 750 కాన్యాయిలు దొరసాని 250, లిసీపోటరు 6000 రూపాయలు పంపావేసిరి. మోధపురము మహారాజుగారు నెంట్లకుమిట్టిలో చేసిరి.

జర్మనీఓడలను పట్టుకొనుట.

సిన్ధూ ఆగస్టు:—హిందూదేశపు వైనికులు కొందరు జర్మనువారి ఓడలనుపట్టుకొని ఏడవలోని అధికారుల గడు అమునం చుంచిని నెలమునండి తెలియజేయబడినది.

యుద్ధము.

సోమలిస్తుల ప్రకటనలు.

సిన్ధూ ఆగస్టు 19:—జెన్జి, ఆస్తియ్య, ప్రాకెసు, ఇంగ్లాండు, యాదేశముల సోమలిస్తు సభల ప్రకటనలు ఇండియాకు పంపుడినవి. జెన్జిను దేశమందంతటను ఒక్క కెసారిగ అనేక సభలు జరిగినవి; జెన్జిలో మాత్రము 27 సభలు జరిగినవి. ఆస్తియ్యను సమాధానమును కోరుచున్నది. న్యాయరూపముగ నాస్తియ్యవారు కోరు కోరికలను నెఱవేఱుటకు సర్వీయ్యను సిన్ధూకు నుండుటలకు యుద్ధమవ సరమని ఆస్తియ్యతో సోమలిస్తులు ఆభిప్రాయ మొనగిరి. యుద్ధము జోగునటలు యెర్పాటులను చేసినవారి ప్రయత్నములు ఖండియములనిరి. యుద్ధ మననరమనుచు, యుద్ధము జరగకుండుటకు తమ దొరతనమువారు తమతక్కి పంచులేక పాటుపడిరి ప్రెంచిసోమలిస్తు లనిరి. బ్రిటిషుసోమలిస్తు సభయు, యుద్ధమును ఖండించుటయేగాక, సరహావోహత్వకు సర్వీయ్యతోవల్ల మెంబు యెంతవఱకు పూచీయగుచున్నదని సంప్రదముగ విచారింపకనే, ఆస్తియ్యహంకారము సర్వీయ్య దొరతనమువారికి పంపిన ఉద్దేశమును కలిగించు సంక్షేమమును ఖండించిరి.

బర్మా

రంగూనులోని ఆస్తియ్య రాయబారి.

రంగూను ఆగస్టు 19:—వాషింగుటనులోని స్టేటు డిపార్టుమెంటువారి యుత్తరువుప్రకారము రంగూనులోని ఆమెరికా రాయబారియగు ఎం. కె. మూరెహెడ్డుగారు నేడు ఆస్తియ్య రాయబారివనిరి ఒప్పగించుకొనిరి. ఇంతటియండియు, వీరు రంగూనులోని ఆస్తియ్యదేశపు ప్రజలకు సంబంధించిన వ్యవహారములను చూచెదరు.

స్టీమరు ప్రయాణము ఆగిపోవుట.

రంగూను ఆగస్టు 19:—ఇప్పడుండిన స్థితిగతుల వలన జపానునుండి కలకత్తాకు హాకటామారుతము స్టీమరు బయలుదేరదని, స్టీమరు ఏజంట్లగు బి. నిప్పుయూసెను కాపాగారికి నేడు తెలియ వచ్చినది. ఇది శనివారము యోకహామాలో బయలుదేరవలసి యుండెను.

బిక్సీకంపెనీవారి స్టీమరు.

రంగూను ఆగస్టు 19:—స్టీమరుమైరు, ఆక్సుస్టుమైరు ఆను స్టీమరు లీనరుపూలనుండి యెప్పుడు బయలుదేరినది దొరతనమువారి ప్రకటన ప్రకారము తెలియజేయబడి యుండలేదని బిక్సీనుండి యిక్కడి ఏజంట్లకు తలచి సమాచారము వచ్చినది.

అలేషియా ఓడలోని సరకులు.

రంగూను ఆగస్టు 19:—వైజుకోర్టువారి యుత్తరువుల ననుసరించి అలేషియా యను ఓడలోనుండి చేపు సరకులు దింపించబడును. ఓడ యేజంట్లగు గ్రహం ఆడు కంపెనీవారు దొరతనమువారి పక్షమున నేరు మున్నగువానిని తీసికొని వారివారి సరకులను యిచ్చివేయుటకు యత్నపు చేయుదురు. అలేషియా ఓడనుపట్టుకొనిన సందర్భములో చీపుకోర్టు రెండవ డిప్యూటీ జిజ్ఞాసుగారు నేడు సాక్ష్యమును తీసికొనిరి. సాక్ష్యుల విచారణ ఇ. హి రంగమున జరుగలేదు.

సాలూరుసభ.

దేవాలయములలో ప్రార్థనలు జరుపుట.

సాలూరు ఆగస్టు 19:—ఇక్కడతాలూకా అక్షిసుల యందు జరిగినసభలో సార్వభౌమము కలెక్టరుగారు, చెప్పిన ప్రకారము ఆహారపదార్థములు మామూలధరల కమ్మునట్లు వక్రములు జాగ్రత్తపెట్టుచున్నారు. జగన్నాథంపెట్టి, రామనరసింహముపెట్టి, శంకటరమణ పెట్టిగారుదేకించిన ప్రకారము యుద్ధములో ఆంగ్లేయులకు జయముకలుగ గలందుకై దేవాలయములలో ప్రార్థనలు జరిగినవి.

ఆంధ్ర గ్రంథభండాగారసభ.

అయ్యంకి వేంకటరమణయ్యగారి జిల్లా వ్రాయుచున్నాను:—ఆంధ్రదేశ గ్రంథభండాగార సంఘముయొక్క మూడవ కార్యనిర్వాహకసభ ఈనెల 22వ తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు “కిన్నెలు” పట్టణమున జిల్లా కాన్సర్వేషు ప్రతినిధుల బసయందు జరుగును. కావున సంఘసభ్యులెల్లరును విచ్చేయ ప్రార్థనలు.

కొయితు నెమ్మపాళు, ఆంధ్రసమాజము:—21వ తేదీ శుక్రవారమునాడు సూర్యగ్రహణముగుటచే కెయిల్ నెవ హోలాంధ్ర భాషాసమాజపు సోహోదాతసభ 25వ తేదీ సుంకలవారమునాటి సాయంత్రము 5:30 గంటలకు మాన్యుబడినది. ఆగ్రాస నాటి సాయంత్రము, ఉపన్యాసకులనీమృగ్యునంగీకరించియున్నారు. అని కార్యదర్శిగారు వ్రాయుచున్నారు.

THE EUROPEAN CONFLAGRATION.

RUSSIAN VICTORY AGAINST AUSTRIAN FORCES.

SECOND DEFEAT OF GERMANS AT DINANT.

FIERCE BATTLE BETWEEN THE GERMANS AND THE FRENCH.

(REUTER'S AGENCY).

Liege forts though once reported to have fallen are still holding out according to two of the latest telegrams. A severe battle is reported to be raging to the west of Tirmont and refugees seem to be pouring into that place. The Belgian Government has removed to Antwerp for strategical reasons and repeated raids on Brussels have all been repulsed. The Germans have once again attempted on the side of Namur and have been once again driven back from Dinant with heavy loss by the French. In upper Alsace Germany is said to have been terribly beaten and about Saarburg the French Cavalry is reported to be giving the Germans a chase. Bosnia and Herzegovina are restless and the restlessness is assuming the character of a formidable rising. While the Austrian capital is busy spreading news of emissaries being sent to Egypt, India, Ceylon, Asia, Algeria and Morocco the Russian Grand Duke Nicholas is frankly and openly appealing to fraternal Galician Russia to rise for a place in the bosom of mother Russia. Desultory fighting is reported in the North sea and a success of British arms in western Africa

England.

Prince of Wales' Fund.

LONDON, August 18—(6-15 P. M.)—The Prince of Wales Fund now amounts to a million and a quarter sterling

EXPERT SPECULATIONS.

Belgium or Lorraine?

In the absence of news experts continue to speculate as to whether Germany will strike her main deadly blow in Belgium or Lorraine

LIEGE FORTS

Report of Fall Unconfirmed.

Rumours have been in circulation that the Liege forts have fallen, but they lack confirmation

ENEMIES' PIGEONS.

Slaughter in England.

LONDON, August 19—(5-15 A. M.)—The authorities are killing all pigeons belonging to alien enemies in England. It is believed that the Germans have for years been training pigeons to fly across the North Sea

GERMAN EMISSARIES ABROAD.

To Stir up Trouble for Britain and France.

The "Standards" Vienna correspondent, who has arrived at Zurich, says that emissaries have been despatched to Egypt, India, Central Asia, Algeria and Morocco to stir up trouble. It is also considered probable that efforts will be made to foment a labour agitation on the Rand. It is interesting to note that one of the South African labour leaders has been in Berlin since the war began

THE EXPEDITIONARY FORCE.

General Feeling of Satisfaction

LONDON, August 18—(6-30 P. M.)—There is a general feeling of satisfaction at the splendid organisation and working in secret by which the British troops safely landed across the Channel without the loss of a man, horse, or material. Exceptionally fine weather favoured the transportation, but the achievement testifies to the admirable co-operation of the War Office and the Admiralty. In fact the nation has awakened to the fact that its rulers possess capacities for which in the time of peace they had hardly been credited. The despatch of the Expedition ten days after the declaration of war redounds to the credit of every department concerned

The Doings at Boulogne

Interesting accounts are now being published of the doings at Boulogne. It appears that the first steamers began unloading munitions of war on August 9th. Some of the Staff and Army Corps landed on the 10th, and since then there had been a perpetual succession of steamers with stores. Finally the stalwart knacker-clad soldiers, sun-burned and so on, were landed. The bearing elicited the heartiest commendations from their French allies

Boulogne a Base.

Boulogne will probably be made some kind of base, especially hospital base.

BOARD OF TRADE ACTION

LONDON, Aug 18—(6-55 P. M.)—The Board of Trade is inviting information regarding articles which have been hitherto mainly supplied from Germany. It is thought that, if capital is obtained, many new industries can be firmly established in Great Britain by the end of the war, especially in drugs, chemicals, dyes and optical and electrical goods

THANKS TO MR GHANDHI

LONDON, August 19—(1-5 P. M.)—In a letter to Mr Gandhi, the Marquis of Crewe warmly thanks the former for the offer made by a large number of Indians of "unconditional" service during the war. Lord Crewe says he is disposed to think that it is not advisable for Indian students to volunteer for military duties, as such action might mean that they would be detached for three years for the purpose for which they came here, nor is it possible to advise them to join the Territorials as the establishments are now complete, and a long waiting list already exists. Lord Crewe points out that there is another

sphere of public duty, not less important, consisting of rendering aid to the sick and wounded, which is largely carried out by voluntary assistance. He suggests that a committee should be formed to raise an Indian Voluntary Aid Contingent. Many Indians who are offering their assistance are qualified medical men, and Lord Crewe says there is reason to hope that the contingent would be one of the most efficient in the kingdom.

PRIZE SHIPS

Up to the present 110 German and Austrian vessels have been entered on Lloyds capture book.

Gold Influx in England.

LONDON, August 19—(1-35 A. M.)—The gold influx up to 6-30 P. M. yesterday since Saturday, had amounted to £1,250,000.

MAKE HAY WHILE THE SUN SHINES

Prompt Action by England.

LONDON, August 19—(1-35 A. M.)—Mr. Harcourt has been making enquiries regarding German and Austrian trade with the Colonies, in order to alleviate loss of business and to secure that business for Great Britain and the Colonies.

A BLOW AT THE GERMAN TRADE

British Manufacturers to Compete.

Trade Commissioners have already secured samples of goods in which British manufacturers might compete.

Sir Edward Grey is obtaining similar information from the British Consuls in neutral countries

Samples to be Exhibited

Mr Harcourt intends that these samples, etc., shall be exhibited in London as soon as possible

Formation of new Industries

LONDON, August 18—(6-55 P. M.)—The Board of Trade is inviting information regarding the articles which have been hitherto mainly supplied from Germany. It is thought that if capital is obtained, many new industries can be firmly established in Great Britain by the end of the war, especially in Drugs, Chemicals, Dyes, and Optical and Electrical goods

A NAVAL ENGAGEMENT.

Liveliness in the North Sea.

LONDON, August 19—(1-35 A. M.)—The Press Bureau announces that there was desultory fighting during yesterday between a British patrolling Squadron and flotillas, and German reconnoitring cruisers. No losses were reported or claimed. A certain liveliness is apparent in the southern area of the North Sea.

Colonies.

CANADA.

Duke of Connaught's Speech

LONDON, August 19—(4-35 A. M.)—The Duke of Connaught, in his speech from the throne at the convening of the Canadian Parliament, laid emphasis on the splendid response to the call of duty from every province. The same spirit had inspired the whole Empire to united action to repel the common danger. It would not fail to strengthen the ties binding the dominions

Belgium.

THE LIEGE FORTS.

Still Holding Out

LONDON, August 19—(5-15 A. M.)—The "Daily Mail" has received the following telegram from its correspondent in Brussels:—

LONDON, August 18—(7 P. M.)—Regarding the rumoured fall of the Liege forts I learn that yesterday they were still holding out though cut off from the Franco-Belgian forces.

BULGARIAN OFFICERS

To Serve in Belgian Army

BRUSSELS.—It is stated that the Bulgarian Government has told the Bulgarian officers in Belgium, of whom there are a fairly large number, that they are authorised to take service in the Belgian army if they desire.

FIERCE BATTLE PROCEEDING

Between Belgians and Germans.

LONDON, August 19—(10-30 A. M.) BRUSSELS.—A fierce battle is proceeding between the Belgians and Germans along an extended front. Many refugees are arriving at Tirmont

EXPERT ON DINANT.

The "Times" military expert says that the fight at Dinant appears to have been particularly severe. The German cavalry has not been very lucky. The troops are too thick on the ground on this frontier to give cavalry a good opening, while the ground itself and acres of barbed wire in front of the defended positions gives horsemen a poor chance.

A GERMAN AEROPLANE BROUGHT DOWN

By Belgians at Aterrebeek.

The Belgians at Aterrebeek brought down a German aeroplane driven by an officer who, though both his legs were broken, drew his revolver and endeavoured to fire on the Belgians.

Military Information Found.

Military information was found on him.

CORRESPONDENCE OF GERMAN PRISONERS.

Strangest Delusions

The correspondence found on the German prisoners shows that they are labouring under strangest delusions. One writes—"Here we are in the southern France" and another says—"We have already penetrated sixty kilometres into France."

SITUATION NORTH OF THE MEUSE.

Un-changed

LONDON, August 19—The situation north of the Meuse is unchanged. The German Cavalry is entrenching itself

Leige Forts Still Holding out.

LONDON, August 19—(1-35 A. M.)—Official French despatches state that all Liege forts are holding out.

GERMANS PUSH FORWARD.

Past Liege.

LONDON, August 18—(3-45 P. M.)—In spite of constant reverses, the Germans are evidently pushing masses of troops forward North and South of Liege. The main armies are not yet in contact but the Allies are in strong positions ready for battle

RAIDS ON BRUSSELS FRUSTRATED

Northern German Movement a Feint.

LONDON, August 18—(3-45 P. M.)—It is officially announced in Belgium that it appears that every raid on Brussels has been frustrated.

The German movement in the north of Belgium is apparently a feint.

REMOVAL TO ANTWERP.

For Strategic Reasons only

LONDON, August 18—(3-45 P. M.)—Belgian officials say that the removal of the Government to Antwerp is for strategic reasons, and in no sense does it imply success on the part of the enemy

Liege Forts Still Intact

LONDON, August 18—(4-20 P. M.)—It is officially stated that Liege Forts are still intact

FRANCO-BELGIAN ADVANCE.

Progress of the French Cavalry.

LONDON, August 19—BRUSSELS.—Despatches confirm the advance of the Belgians and the Frenchmen all along the line. Two divisions of the French cavalry have been covering a hundred kilometres daily.

TELEGRAMS.

Germany.**THE FRENCH IN ALSACE.****Germans Retiring in Disorder.**

LONDON, August 18.—(6-15 P.M.)—The official Press Bureau announces that the Germans are retiring in disorder north and east before the French advance in upper Alsace. This is shown by the enormous quantities of war material captured.

German Losses.

The German losses prove heavier than was at first thought.

The French Advance.

The French continue to advance in the valley of Bruche.

GERMANY'S OVERTURES.**To Belgium.**

It is confirmed that Germany has repeatedly made fresh overtures to secure free passage of her troops through Belgium, intimating that Germany cherished no resentment against Belgium for resistance hitherto, and that Germany was still ready to guarantee the absolute integrity of Belgium at the end of the war. King Albert has rejected the overtures peremptorily.

Attempts Elsewhere.

It is stated that Germany has made similar unsuccessful attempts elsewhere in Europe.

Germany's Difficult Position.

It is thought that Germany feels keenly the difficulty of her position created by her troops being held up for seventeen days.

FURTHER FRENCH SUCCESSES.**Vosges Valleys Occupied.**

LONDON, August 19.—(7-10 P.M.)—The French Commander-in-Chief telegraphs that they occupy the greater part of the valleys of the Vosges.

German Fortified Position Taken.

On the Alsace slope, south of Saarburg, the enemy established a fortified position with heavy artillery. The French yesterday afternoon routed them. The Cavalry to-day is still pursuing them.

Effect of French Artillery.

In every action of the last few days the French artillery had a demoralising and overwhelming effect.

GERMANS AGAIN THWARTED.**With Heavy Loss.**

The Germans are again attempting to cross the Meuse near Dinant. They have been repulsed by French Artillery with considerable loss.

A REPORTED ENCOUNTER.**Between Destroyer Flotilla and German Cruiser.**

The "Daily Mail's" Harwich correspondent says that the destroyer flotilla encountered a German cruiser off the German coast yesterday morning. Shots were exchanged, but the destroyers drew out of range. It is believed that no damage was done. The cruiser eventually disappeared. The Press Bureau has no confirmation of this report.

Russia.**RUSSIAN MOBILISATION.****Brilliantly Completed.**

LONDON, Aug. 18.—(6-15 P.M.)—The Russian General Staff intimates that mobilisation has been brilliantly completed, and enemy's forward movement was stopped on August 14th.

THE TSAR IN MOSCOW.**Immense Enthusiasm.**

LONDON August 18.—(3-45 P. M.)—The Tsar's arrival in Moscow was heralded by the ringing of bells. The Imperial carriages passed slowly through the thronged streets. The Clergy of every Church came out, carrying Ikons and Banners. Public enthusiasm was immense.

A CAVALRY ENGAGEMENT.**Russian Success over Austrians.**

LONDON, August 19.—It is officially announced that the Austrian Cavalry divisions, which approached the Russians along Gorodokkuzmin line were defeated in a cavalry engagement which lasted five hours.

Austrians Retire Pursued.

The Russians inflicted heavy losses on the Austrians who retired pursued by the Russian cavalry.

CAJOLING THE AUSTRIAN POLES.**The Pied Piper at Work.**

LONDON, August 18.—(3-45 P. M.)—The Grand Duke Nicholas, in an appeal to the Russian inhabitants of Galicia, says: "Rise, fraternal Galician Russia, who hast suffered so much, and meet the Russian army, for you and your brethren will be delivered and room will be found for you in the bosom of Mother Russia. Raise your sword against the enemy with prayers for Russia and the Tsar."

Austria.**THE AUSTRO-HUNGARIAN ARMY.****Lack of Enthusiasm.**

LONDON, August 18.—(7-10 P.M.)—It is semi-officially stated in Paris that the mobilisation of the Austro-Hungarian army lacks the patriotic enthusiasm which characterised the French. It is confirmed that many Czech commanders and soldiers have been shot at Prague.

TELEGRAMS.

RIISING IN BOSNIA AND HERZEGOVINA.

Telegrams from Rome say that the unrest in Bosnia and Herzegovina is assuming the character of a formidable rising.

Japan.**Japanese Embassy in Berlin.**

LONDON, August 19.—(5-51 A. M.)—WASHINGTON.—Japan has asked the United States to take over the Japanese Embassy in Berlin in case of emergency.

SCOPE OF WARLIKE OPERATIONS.**Defence of Her Legitimate Interests.**

LONDON, Aug. 19.—The Japanese Premier reiterates that warlike operations will not extend beyond the limits necessary for the defence of Japan's legitimate interests. Japan will take no action likely to give a third party uneasiness as to the safety of territories in their possession.

GERMAN INFLUENCE IN CHINA.**Elimination Intended.**

It is Japan's intention to eliminate from China the root of the German Influence.

THE ULTIMATUM.**Full Text.**

CALCUTTA, August 19.—A "Statesman's" cablegram gives the following full text of the Japanese ultimatum to Germany:—"We consider it highly important and necessary in the present situation to take measures to remove the causes of all disturbance of the peace in the Far East and to safeguard the general interests as contemplated in the agreement of the alliance between Japan and Great Britain. In order to secure a firm and enduring peace in Eastern Asia, the establishment of which is the aim of the said agreement, the Imperial Japanese Government sincerely believes it to be its duty to give advice to the Imperial German Government to carry out the following two propositions. First, to withdraw immediately from Japanese and Chinese waters German men-of-war and armed vessels of all kinds and disarm at once those which cannot be withdrawn. Second, to deliver, on a date not later than 15th September, to the Imperial Japanese authorities without conditions or compensation, the entire leased territory of Kiochao with a view to the eventual restoration of the same to China."

France.**GERMAN MONOPLANE FLYING FRENCH COLOURS.****Bombs Dropped on Luneville.**

LONDON, August 19.—(1-55 P. M.)—A German monoplane flying French colours dropped three bombs on Luneville.

Damage Insignificant.

The damage done was insignificant.

AFRICAN OFFERS OF SERVICES.**To the French Army.**

The Ex-Emperor of Annab who is residing in Algeria, and Elso, son of the Bey of Tunis have offered their services to the French army.

ALGERIAN SHARP-SHOOTERS.**In the Recent Fighting.**

Algerian sharpshooters distinguished themselves in the recent fighting at Mulhausen. The famous Turcos wrought terrible havoc with their bayonets in the German trenches.

FRENCH TROOPS FOR MONTENEGRO.

A French detachment lately at Skutari has been ordered to proceed to Cetinje, where it will, if necessary, co-operate in the protection of Montenegrin territory. The military authorities have requisitioned three elephants from the White city for draught purposes.

GERMAN CONTINGENT DEFEATED**Prisoners Taken and Trains Captured.**

LONDON, August 19.—(1.10 P. M.)—The Gold Coast Troops have defeated the German contingent taking a number of prisoners and capturing two trains.

SINKING OF AUSTRIAN CRUISER.**Two Hundred and one Men Perished.**

Two hundred and one men perished in the sinking of the Austrian cruiser and one hundred and one saved.

Italy.**THE ITALIAN SOCIALIST LEADER.****Offer of Service in the Event of War.**

Signor Bissolati, the Italian Socialist Leader, has requested to be allowed to serve in the event of war.

British Colonies.**CANADIAN WAR CREDIT.****To be Raised by Loans.**

A Canadian war credit amounting to fifty million dollars is to be raised by loans.

America.**STRICTEST NEUTRALITY.****United States not to be Embroiled.**

LONDON, August 19.—(1-35 A. M.)—President Wilson, in an address to the American people, has warned them against "that deepest, subtlest breach of neutrality which may spring out of partisanship and out of passionately taking sides."

It is known that the President disapproves of attempts to embroil the United States with Japan.

TELEGRAMS.

AMERICAN REGISTRY FOR FOREIGN SHIPS.**The Bill Signed by the President.**

President Wilson has signed the bill admitting foreign ships to American Registry.

AMERICAN REGISTRATION.**Extended to Foreign Vessels.**

LONDON, August 18.—(3-45 P. M.)—A Washington message states that the Senate has accepted the Bill extending the American registry to foreign-built vessels.

Turkey.**TURKEY SAYS IT AGAIN.****Oh! this Beautiful Neutrality.**

LONDON, August 18.—(3-45 P. M.)—Turkey has again assured Great Britain of her strict neutrality.

Servia.**BATTLE OF SHABATZ.****Servian Victory Confirmed.**

LONDON August 19, 3.20 P.M.—An official Paris despatch confirms the Servian victory at Shabat. The Austrians numbered eighty thousand.

Aden.**TWO GERMAN SHIPS.****Captured and Interned.**

SIMLA, August 19.—A smart piece of work is reported from Perim where Subaltern of a small Indian detachment has captured two German ships which have since been interned at Aden.—(A. P. A.)

India and the war.**Madras.****From Our Correspondent.****A PUBLIC MEETING AT SALUR.****Maintenance of Standard Prices.**

SALUR, August 19.—The merchant community of Salur have taken steps to maintain the standard rates of prices of food stuffs off as advised by, the Sub Collector. Parvatipur, in the Public meeting held in the local Taluk Office.

Worship for British Success.

Necessary ceremonials of worship in the temples for the success of the British Government in the present war are observed as proposed by Messrs. Jagannadham Chetty, Ramanarasimham Chetty and Venkataratnam Chetty.

KISTNA DISTRICT ASSOCIATION.**British Success Wished & Services Offered.**

MASULIPATAM, August 20.

The District Association, Kistna, in a meeting assembled, wishes success to the British arms in the present crisis, and prays that facilities may be afforded by the Government to utilize the services of the people by forming Indian Volunteer Corps to safe-guard the interests of the British Empire.

(Associated Press Agency)

Simla.**IMPERIAL INDIAN RELIEF FUND.****First List of Subscriptions.**

SIMLA, August 18.—The first list of subscriptions to the Imperial Indian Relief Fund includes seven thousand and five hundred rupees from His Imperial Majesty the King-Emperor, four thousand and five hundred from H.R.H. the Prince of Wales, fifteen hundred from the Rt. Hon. Earl of Crewe, five thousand from H. E. the Viceroy, two lakhs from the Maharajah of Kashmir, one lakh from the Jodhpur Durbar, seven thousand and five hundred from the Maharajah of Kapurthala, and one thousand from Sir James Meeson.

IMPRESSMENT OF NAVAL SERVICE.**Officers Empowered.**

SIMLA, August 19.—The principal Royal Indian Marine officer in each port of Bombay, Calcutta, Madras, Rangoon, Karachi and Aden is gazetted to powers to impress temporarily for His Majesty's Services vessels in the port where he is stationed.

SOCIALISTS AND THE WAR.**Manifestoes Received in India.**

SIMLA, August 13.—The manifestoes issued by the Socialist parties of Germany, Austria, France and England have now reached India. The German one reports twenty-seven simultaneous meetings in Berlin with others all over Germany in favour of peace. The Austrian one declares the war unnecessary, as the Servians are ready to grant all that Austria can reasonably demand, and it lays the responsibility upon those who thought out, supported and encouraged the fatal step. The French one, on the other hand, while also protesting against the war, admits that the French Government was most sincerely anxious to avert or diminish the risk of conflict. The British one supports the protest against the war, but denounces the provocative note of Austria-Hungary to Servia sent before a fuller enquiry was made into the responsibility of the Servian Government for the assassinations at Sarajevo.

Bombay.**CARGO OF GERMAN STEAMERS.****Conditional Delivery to Consignees.**

BOMBAY, August 19.—In respect of cargo of German steamers "Rheinfels" and "Warta" Mr. Justice Macleod has passed an order that the cargo now in the hands of the Collector of Customs shall be delivered to the consignees on production of the bills of lading and on payment of the bills of freight and other charges excepting such cargo as may be contraband and in those cases where consignees are in the opinion of the Collector of Customs, German or Austrian subjects.

TELEGRAMS.

INDIAN TELEGRAPHIC ASSOCIATION.

Co operation Assured.

The Indian Telegraph Association has wired to the Director-General, Posts and Telegraphs, assuring hearty co-operation in any emergency.

MAIL STEAMER REPORT.

The P. and O. Company's "Caledonia" with homeward mails of the 10th instant arrived at Aden on the 15th August.

IMPERIAL INDIAN FUND.

Donations to the Bombay Branch.

Donations to the Imperial Indian Fund, Bombay Presidency Branch, amounts to five lakhs and four and a half thousand up to Tuesday evening.

BOMBAY IMPROVEMENT TRUST.

Names German Insurance Companies Struck off.

At a meeting of the Bombay Improvement Trust last evening it was resolved that the names of the seven German Insurance Companies which were on this list, should be struck off and lessees should be called upon to take out fresh policies in other approved companies.

Simla.

IMPERIAL INDIAN RELIEF FUND.

List of Donations.

SIMLA, August 19.—The following are the donations to the Imperial Indian Relief Fund:—Sir Robert Carlyle, Sir Harcourt Butler, Sir Syed Ali Imam and Sir William Meyer Rs. 750 each, Lady Carlyle Rs. 250 and Mr. Leslie Porter Rs. 600.

Central Committee Added to.

The Maharaja of Jodhpur has joined the Central Committee.

INDIAN PIECE GOODS ASSOCIATIONS.

To Extend Deliveries for two Months.

SIMLA, August 19.—In view of the dislocation caused by the war, the Manchester Chambers of commerce are asking the Indian Piece Goods Associations to extend deliveries under force majeure clauses for two months in the case of goods now under contract and a Government of India communique endorses this appeal which appears to be a good opportunity for loyal Indian co-operation.

MINES ETC. IN THE RANGOON RIVER.

The Report Unfounded.

SIMLA, August 19.—A curiously mistaken report, which has found publication to the effect that approaches to the Rangoon river have been interfered with in some way by mines and by changing buoys, has been ascertained to be entirely without foundation.

DELAY IN REUTER'S TELEGRAMS.

Not due to Censorship in Bombay.

As it seems generally believed that delay in receipt of Reuter's telegrams has been due to censorship operations in Bombay office it should be explained that delays which have undoubtedly taken place have been due to entirely pressure of traffic on cables, delay in Bombay being never more than a few minutes.

THE HAJ.

The Voyage from Bombay.

KARACHI, August 19.—As a considerable amount of doubt appears to exist as to the possibilities of a voyage from Bombay to Jeddah in time for the present Haj, Messrs. Turner Morrison and Co., Ltd., advise the "Sind Gazette" that they are doing their utmost service. However, the sailings of vessels will be to some extent upset by the necessities of the Government owing to the war in Europe. The Company state that they have every hope and intention of providing regular facilities for all pilgrims who may wish to proceed to Jeddah this season. The absence of the full number of steamers owned by the Company will naturally tend to raise the rates to some extent, and those pilgrims who proceeded earlier and have already arrived at their destination will undoubtedly be benefitted to some extent. At the same time it is hoped that there will not be any undue rise in the rates, and so far the rates quoted are very reasonable, especially considering the shortage of steamers. To-day Rs. 60 is quoted for a single outward passage, and Messrs. Turner Morrison and Co., Ltd., have just introduced a return ticket, the rate of which is at present Rs. 100. Of course these rates are liable to fluctuation. These return tickets carry with them two new and important concessions, firstly by an arrangement with the Arab Steamer Company Limited, the agency of which has just been taken over by Messrs. Turner Morrison and Co., the tickets are interchangeable and are available for the return journey by either company, whichever company's steamer may be ready at the time. This will be of the greatest importance to the pilgrims, as it will save delay and expenses in waiting at Jeddah, besides ensuring a return passage which at the present rate will only cost Rs. 40. Secondly the return ticket gives the holder a preferential right to his passage. The return half of the ticket is to be produced before the agents at Jeddah as soon as the pilgrim returns to the port after pilgrimage. On producing it he will be registered and will be given, in exchange for his ticket, a separate numbered voucher giving him a preferential right for return. The holders of these return vouchers therefore will have the first right to passage by the steamer leaving Jeddah. The Bombay and Persia and Arab Companies are both Indian concerns and have a large number of Mahomedan and other Indian shareholders. The former company has recently added two fine ships to its fleet, namely the S.S. "Nairung" and the S.S. "Jeddah". These vessels which are fitted with wireless will have ventilation specially arranged and many other conveniences not hitherto provided in the pilgrim vessels.

TELEGRAMS.

ARABS LEAVE FOR PERSIAN GULF.

KARACHI, August 19.—All Arabs, except the natives of Bahrain, British protectorate, have left for the Persian Gulf.

Burma

The Austrian Consulate.

RANGOON, August 19.—Acting under the orders of the State Department, Washington, Mr. M. K. Moorehead, the United States Consul in Rangoon, took over charge of the Austrian Consulate in Rangoon to-day and will in future look after the interests of the Austrian subjects here.

Japan-Calcutta Steamer Service.

Advice was received to-day by B. Nippon Yusen Kashha, the Rangoon agents, that, owing to the present situation, the "Hakata Maru" had been withdrawn from the Japan Calcutta service and that no substitute had been arranged. This steamer was timed to leave Yokohama on Saturday.

Bibby Liners.

The local agents of the Bibby Line have received a cable from Bibby announcing that the present voyages of the "Gloucestershire" and "Oxfordshire" from Liverpool have been blanked by a Government proclamation.

Cargo of the "Alesia".

Acting under the orders of the Prize Court, the cargo of the "Alesia" will be discharged to-morrow. Messrs. Graham and Co., the recent agents of the ship, will now, as Government agents, grant delivery orders on the production of proper documents.

CAPTURE OF "ALESIA".

Witnesses Examined in Camera.

RANGOON, August 19.—In connection with the capture of the ship "Alesia" the second Deputy Registrar of the Chief Court to-day examined in camera the witnesses on the standing interrogatories.

Calcutta.

INWARD MAIL STEAMERS.

Postal Authorities' Cable.

CALCUTTA, August 19.—The British Postal authorities cable to-day that the last Home Mail to leave Brindisi was that of July 31st. The Mail of the 7th August and a further Mail were despatched by S.S. "Canada" on the 9th. These are expected at Bombay approximately on August 25th and 30th, respectively.

EXCHANGE BANKS.

Sale of Telegraphic Transfers Resumed.

Exchange banks have resumed the sale of telegraphic transfers at 1-3 13116.

Poona.

A LOYAL MEETING OF THE SIRDARS.

Services Offered and British Success Prayed for.

POONA, August 16.—At a meeting of the Sardars of Deccan held this evening it was resolved to send the following resolution to the Governor of Bombay:—The Sardars of Deccan residing in Poona most respectfully beg to express their whole-hearted loyalty and devotion to the British Crown and person of our beloved Sovereign, the King-Emperor, and declare their willingness to place their humble services at the disposal of the Government and fervently pray the Almighty for the glorious and speedy success of the British arms.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency)

India Temperance Organisation.

Representatives to the Viceroy.

Opinions of Collectors and Municipal Chairmen Invited.

COONOR, August 19.—The Government of Madras has invited the opinions of Collectors and Chairmen of Municipalities throughout the presidency regarding the representation made by the India Temperance Organisation to the Viceroy. The representation says:—In view of the enormous revenue from the provincial grant obtained from excise administration we would suggest setting aside of a grant for some positive measure in order to prove to the people that the Government is on the side of abstinence. We would suggest that the long felt want of hospital for inebriate at as might be met, parks and open spaces made more attractive by music and Municipalities might be aided to establish tea and coffee shops. The Chairman of Coonor Municipality in a lucid note says. The class of people who indulge in alcoholic excess here to any appreciable extent are the lowest natives, a few domestic servants chiefly syces, also Badogas. The note proves that it is beyond the range of possibility to carry out the India Temperance Organisation's suggestions here.

Mysterious Outbreak of Illness

In Mussoorie Hotel.

LUCKNOW, August 19.—Recently there was a mysterious outbreak of illness at the Charleville Hotel, Mussorie. Nine or ten residents who dined at the hotel on the 9th became seriously ill. The following

day symptoms, suggesting ptomaine poisoning appeared. The directors of the hotel immediately applied for an official investigation, which was held by the Sanitary Commissioner, the Civil Surgeon and the Health Officer and other medical men. Everything, including the kitchens, was found scrupulously clean and nothing was discovered that could throw the least light on the subject. One patient unhappily died. Four have recovered and the remainder are convalescent.

William Hammer Hung.

Murder of His Girl Wife at Fategarh.

William Hammer, aged about twenty-five, Ticket Collector in the service of Rajputana Railway at Fategarh, who was sentenced to death on being found guilty on the charge of murdering his girl wife, has been hung at Fategarh.

Divisional Headquarters.

Transfer from Mussorie to Meerut.

Ordinary work to Continue at Mussorie.

ALLAHABAD, August 19.—The "Pioneer" says:—The seventh Divisional Headquarters had been closed at Mussorie on the 14th instant and re-opened at Meerut on the 15th. Ordinary work will continue to be performed at Mussorie.

All-India Weather.

SIMLA, August 19th.—Monsoon which extended in north west India has weakened in Central parts of the country. Nearly general rain has fallen in Lower Burma, east United Provinces, West Coast of Peninsula, Mysore and Madras Deccan and local in Upper Burma, Assam, Bengal, west United Provinces east Punjab, North West Frontier Province, northeast Baluchistan, east Rajputana, Central India west, Bombay Deccan, north Hyderabad and north Madras coast. A few falls also have occurred in Behar and Orissa, southwest Punjab and Central Provinces. Chief falls are Port Blair and Mergui one and half inches; Tavoy three; Rangoon, Myitkyina, Coss Bazar and Calcutta one; Chittagong three; Sambalpur one; Patna, Bareilly and Meerut one and half; Dehra Dun and Simla one; Udaipur one; Ratnagiri three; Marmagao two; Karwar and Mangalore one and half; Kurnool one and Coochabada one and half.

FORECAST:—Decrease of rainfall in the Punjab, United Provinces and increase in Bengal.

Short Telegraphic News.

Colonel Pritchard, Political Agent, Bundelkhand, changes the appointment with Lieutenant-Colonel Spence in charge Ex-Amir.

ALLAHABAD, August 19.—The "Pioneer" says:—orders of the Secretary of state have been received in regard to the functions of Controller and Auditor Central and Controller of Currency.

The Government of India's sanction has been given to the grant of Rs. 39 000 to the Allahabad Municipality in connection with the construction of the new Municipal offices.

మధుపాన నిషేధ సంఘము.

రాజప్రతినిధికి విజ్ఞాపన పంపుట.

హనువారు ఆగష్టు 19:—మధుపాన నిషేధ సంఘము వారు రాజప్రతినిధికి విజ్ఞాపనము పంపుకొనియున్నారు. ఇప్పుడే విషయమై, చెన్నపూరి దొరతనమువారు కలెక్టరులను, మునిసిపలు ప్రెజ్డెంటులను తమతమ యభిప్రాయములను తెలియ జేయుటకై కోరిరి. రాజప్రతినిధికి పంపిన విజ్ఞాపనలో నీక్రింది సంగతులున్నవి:—మద్యాపాయములను రాజధాని దొరతనము వారినుండి ఇండియా ప్రభుత్వమున కింతయో రాబడివచ్చుచున్నది. దొరతనము వారు ప్రజలు మిశ్రముగ మత్తు పదార్థములను పరమోగించుటకై కోరుచుండునని తెలియజేయుటకై కొంతసామ్యమును, మరేయొక యుపసాహకకరమయిన పనికి వినియోగించుటకు సూచించుచున్నాము. మైకముచే బాధ పడువారికి వైద్యశాలను కట్టుట చాల యవసరము. జనలు విచారించు చోతులోను, బహిరంగస్థలములోను, వ్యాండుమున్నగువానిని యేర్పాటుచేయుటలను చాలమంది వచ్చి పోవుచుట్లు చేయుచున్నను, టీ, కాఫీ దుకాణములను పెట్టుకొని మునిసిపాలిటీ వారికి ద్రవ్యసహాయము చేయుచున్నను, హనువారు మునిసిపాలిటీ ప్రెజ్డెంటుగా కట్టు తెలియ జేయుచున్నారు. ఇక్కడ హనువారు మద్యమును త్రాగుదురు. కొందరు గుర్రపువారిని త్రాగుదురు. మధుపాన నిషేధసంఘమువారు సూచించినట్టికడ చేయుటకు సాధ్యము కాదని దీనిలో దృఢముచేయుటచేసినది.

ఆనంద సంవత్సర సిద్ధాంతపంచాంగము

మంచితము ! శుద్ధపత్రిక !! చక్కని అచ్చు !!!

అమృతాంజనం డిపోవారి మందులను గొనువారలకు ఉచితము.

వలయువారు అర్ధణా చీటిని పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు లోక విఖ్యాతమైన పరమామృతము.

చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రూ. 5-4-0.

తామరలైలం. పండ్లపొడి. మోహినీలైలం.

వల డబ్బీ 1కి 0-6-0 వల డబ్బీ 1కి 0-2-0 5. తులముల నూనెగల డజను 1కి 3-8-0 డజను 1కి 1-2-0 సీసా 1కి 0-12-0

ఓ. పి. ఖర్చులు పోల్చుకొను. అమృతాంజనం డిపో, నెం. 9, జనాంగీరు వీధి, మద్రాసు. మందుల కేటరాగు ఉచితముగ పంపియును. అమృతాంజనం డిపో, 109, ఫ్రేకోడ్డు, భోట్టు, బొంబాయి.

ఆనంద సంవత్సరాది సంచిక.

చిత్ర పటములతో చక్కగా ముద్రింపబడినది. కొనువారు వెంటనే వాగ్సు కొనవలయును.

9, జనాంగీరు వీధి, భోట్టు, మద్రాసు.

వారపత్రిక

చందాదారుల కెప్పటివలె రూ. 2-8-0

ఈపత్రికయొక్క యుపయోగము చదివిన వారలకు దెలిసియే యున్నది.

ఇంతవరకు సీపత్రిక సంగతి నెరుగని దేశభాషాభిమానుల నందఱనునమూనా పత్రికను దెప్పించవేడుచున్నాము.

తెలుగు పత్రికల యందెల్లను నెక్కువ వ్యాపకముగల వార్తాపత్రిక.

భూగోళ వార్తలను వ్యవసాయములను దెలిసుకొనుట కిది తగిన పత్రిక.

దినపత్రిక యొక్కరలేని వారలకు వారపత్రిక పంపబడు చుండును

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, సోంబాపు. నెం. 212, మద్రాసు.

కలరామాత్రలు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా ప్లేగునలెనే బీజవిధమైన అంటుజాడ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందుపరమాణువులైన విషపుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట ఆవశ్యకము. కలరా యున్నచోట ఏటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

గజ్జి కి తేలము.

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

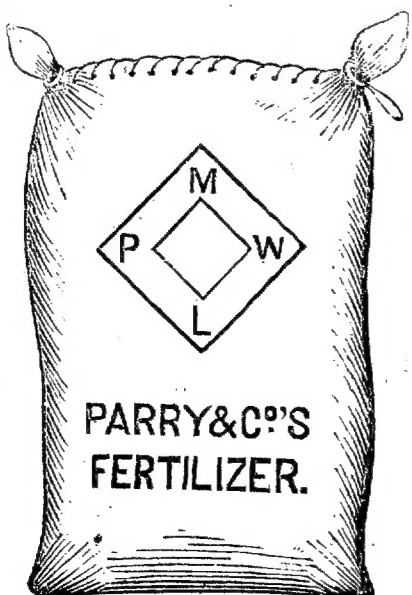
గజ్జి, చీజ వరీరమగుట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్నపిల్లలకు విశేషభాధను గలిగించుచున్నది. ఈతేలమును నాలుగుపూటలురాచిన తప్పక పనిజేయును.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేకోడ్డు, బొంబాయి. 9, జనాంగీరు వీధి, మద్రాసు.

మెస్సర్స్ ప్యారి అండు కొ

మేనేజింగు యేజిస్ట్రు, డిప్రెసిడెంట్ మెన్బర్సులవద్దకు లిఖితము వ్రాసెను.

ప్రయోగ పంటలు ! ఈ క్రింద నుదహరించిన వైరులకు, ఇంకా ఇతర వైరులకు, అన్ని విధములైన వైరులకు, ఆయాభూములను సరించి ఆయా వైరులకు తగిన యెరువులు తయారుచేయుటకును వి. జి. మా. భూములనుండి బంపబడు మ. టిలి తనిఖీచేసి యీ యెరువులయొక్క యెరువులకును సంబంధించుచున్నది. ఈ విషయమును తెలుసుకొనువారు మాగుంటూరు సోల్ యేజింటునుండి తెలిసికొనగలరు. పరివైరు, గోధుమ, పత్తి, నీలి, వేరుశనగలు, నువ్వులు, ఆముదాలు, కుసుమలు, రాగి, సజ్జ, జొన్న, మొక్కజొన్న, ఎరువు పుస్తకములను క్రయశాసితా మొదలగువాటికి క్రింద నుదహరించినందుకు వైరిలాసమునకు వ్రాయవలెను.

తగినయెరువులు ! ! ఆకుకాయలు, గడ్డ, చొప్పకనైరా, అన్ని ఆకుకాయలు చొప్పకనైరా, బంగాళాదోసెలు, పసుపు, అల్లం, మింపకాయలు, నీరుల్లి, వెల్లుల్లి, పంకాయలు, మల్లంగి, చిక్కుడుకాయ, బఠాణి, పొగాకు, చెఱుకు, రెండులనాకు, మిరియాలు, కొబ్బరిచెట్టు, తేనూరు, కాఫీ, ఆంజిచెట్టు, వ్రాతూరి, అంజూరు, పంపకపంక. సుకుచెట్టు, పొట్లకాయలు, గంగాయిచెట్టు, అనాసకాయలు, పూలచెట్టు, బాదంచెట్టు, అన్ని వాపకుల ఫలవృక్షములు, మామడిచెట్టు, దానివృక్షములు, గడ్డి

నీరుమర్రి బసవయ్య, మర్పంట, సోల్ యేజింటు గుంటూరుసోల్, గుంటూరుజిల్లా.

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.

రెండవ కూర్పు.

"పుత్రమర్జితమైన యాంధ్రకవి ధూర్జటి పల్కుల కేటు గల్గెనె, యతులిత మాధురీ మహిమ" యని శ్రీకృష్ణదేవ రాయలచే ప్రాథమిక బడినది. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు చక్కగ నవరించి వెద్యయ్యకములతో ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణమును సుభద్రావిజయ నాటకమునలె ముద్రింపబడినది. ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణ కృతికర్తలగు బ్ర. శ్రీ. వావిలికొలను సుబ్బరావుగారు వ్రాసిన తీకయు దీనికి కేర్వబడినది. ఇందు శ్రీకాళహస్తిశృంగరపటము గలదు. సగము కాలికో వెల 1-0-0 పూర్తికాలికో 1-4-0 ఆము ప్రతులొక్కసారి కొనవారికి 1-0-0 కు 0-4-0 ల వంతున ప్రోసివేతుము. కలసివారు.

శ్రీ రామజయమందిరము.

తిరువల్లికే.టి. మద్రాసు అని వ్రాయవలయును.

విజ్ఞాపనము.

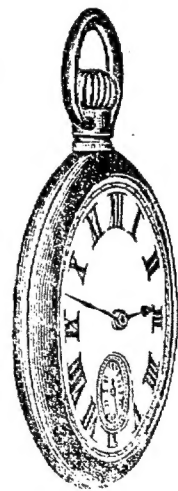
చందాదారులు ఆక్రైస్తులు వగలురా మార్పుటకయి యుత్తరములు వ్రాయునప్పుడు పత్రికలు మాకు చేరవేదని వ్రాయువారు ఏయే తేదిల పత్రికలుచేరవేసో వ్రాయనియెడల జవాబు నొసంగుటకు వీలులేదు. గాన పత్రికానితేదిలు స్పష్టముగా వ్రాయవలయును.

నోటీసు.

ముందు వారపత్రికకు చందాదారులయి ఇప్పుడు దినపత్రికకు చందాదారులయిన వారికి వారపత్రికతో నవశ్యములేదని వారపత్రికపై అప్పు యోనప్పు చేరును చించి వెంబరుతో సహా పంపవలయునని వేడుచున్నాము. అప్పుడే వారపత్రిక బాబతువారికి బాకీయున్న సొమ్ము దినపత్రిక చిగాలో జేర్పబడును. వ్యవస్థాపకుడు.

Direct Importers

అనేక పి. పి. కంపెనీలవారు హెచ్చుధరలకు ప్రకటించి యున్న సిప్టెంరాస్కోపు కేబులడియము.

మానవ బహుశక్తులక విలువ 1-12 0 డెబ్బీలీజర్ కేబులడియము 2-0-0 మెయిలుగాడ్ల కేబులీజర్ 2-0-0 పెష్టులు లీజర్ 3-8-0 కేబిలో కట్టుకొను లోబతో యున్న చిన్న గడియము 3-1-0 బంగారు డ్రెసికల్ వాచి 5-0-0 ఇంక అనేకగడియములు గలవు. క్యాటలాగు కొన వారికి పంపబడును. సానుగ్రీ ఆమృతము వక్రిక కాల :— రామకోటి రోడ్డుగల్గెనె

చిత్తరములు — గౌతా అండు కంపెనీ, 57, ఆదెప్పనాడు కిరీ, (ఎ. పి.) (19 8-14) మద్రాసు. అని వ్రాయును.

భివిమ్యతే.

క్రియం య 2

జన్మ పత్రికా.

తమ బిడ్డల జనన సంవత్సరము, మాస, తిథి, వార, జననకాలముల జక్కగా వ్రాసిపంపినయెడల మేముచ్చు జననకాలమును నిర్ణయించుకొని జనన కుండలి - అంశ కుండలి మహాదశ మొదలగునవి చేర్చి శకువునకు జన్మశతాబ్దికొను వాలారిష్ట, దోషము మొదలగునవి యుంకింత తిత్తిరినారవ్రాత కాంటి దానా లంకేయుక్తియున్న, మాశాపితృయ్యుల వీరి విచారించి శకువునకు నిక ముందు నిన్నన సంవత్సరము గడిగిండుములవలె రాగల విషయమును శకువుమొక్క వ్రాయ ప్రమాణ విషయమునుసహ విశదముగా వ్రాసి జన్మ సిద్ధపరిచి పంపెదము. బాలగ్రహ నివారణ మహాయంత్రమును పరిచి బిడ్డలకుం గట్టినచో ౧౨ సంవత్సరముల వాలారిష్టము ఖండితముగా పంపాము గాగలెనా. బాలగ్రహ నివారణ యంత్రముతోచేర జన్మ పిలాస :— పి. హెచ్. ఎం. సి

హారవేష

